Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

ÇARŞAMBA 16 TEMMUZ 1980
10 LİRA

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

İki Dünya Savaşında Alman Genel Kurmayı

YÜKSELEN BİR EMPERYALİSTİN ASKERİ SİYASETİNİN ANATOMİSİ
8.SAYFADA

TÜRK DİL KURUMUNUN SORUMLULUĞU

Abdullah Rıza Ergüven
2. SAYFADA

Cinayetten sonra MHP Şişli ilçe binası arandı

- Abdurrahman Köksaloğlu, daha önce de tehdit edilmiş ve MHP Şişli Içesinin yanındaki yazıhanesi bombalanmıştı
- Ecevit: Ilk kez bir TBMM üyesi teröristler tarafından öldürüldü"
- Perinçek: Köksaloğlu'nu öldürenler hükümetin hemen yanıbaşındadır. Türkeş'in elinden tutarak barış sağlanamaz.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

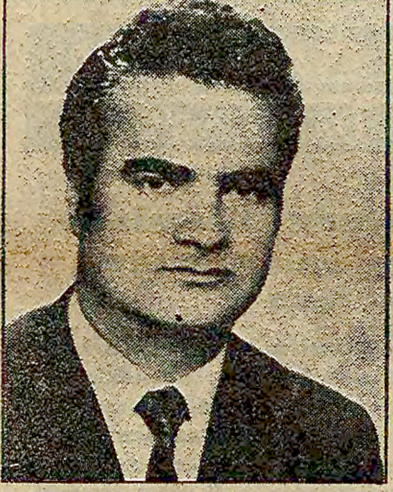
CHP Milletvekili Köksaloğlu katledildi

"Bazen parti doğrultumuza ters düşen ideolojiyi savunan örgüt, seçim koşullarına uygun olduğu için destekleniveriyor"

Ecevit sahte solla işbirliğinin CHP'yi zayıflattığını söyledi

- Ecevit cepheleşme fikrini ileri ölçüde savunan Ertuğrul Günay'a "Ordu elimizden gidiyor mu yoksa Ordu'da CHP büyüyor mu?" diye sordu.
- Ecevit, Baykal'ın da CHP'nin dışındaki solla ileri ölçüde işbirliği yaptığı için "Antalya'da CHP güçleniyor mu, alabildiğine zayıflıyor mu?" diye sordu.

Haberi 6. sayfamızda

Abdurrahman Köksaloğlu

TARİHTE PARLAMENTERLERE YÖNELEN SALDIRILAR

31 Martta "şeriat" diye ayaklananlar Lazkiye Mebusunu Meclisin önünde öldürmüştü.

Köksaloğlu 1876'dan bu yana katledilen beşinci parlamenter.

TÜRKİYE'de parlamentonun açılışından bu yana bakan ve parlamenterlere yönelik siyasi suikastler ilk kez Osmanlı döneminde 31 Mart gerici ayaklanmaları sırasında meydana geldi. 13 Nisan 1909 günü ayaklanan gericiler Meclis-i Mebusanın önünde, diğer milletvekillerinin yanında Lazkiye Mebusu Arslan Bey'i katlettiler. Aynı gün isyancılar Babialiyi de basarak Adliye Nazırı (bakanı) Na-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

İSTANBUL (ÖZEL)

CHP İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, dün saat 17.00 sıralarında Şişli'de yazıhanesini basın komandolar tarafından katledildi.

İşyerinde yalnız bulunduğu sırada silahlı saldırıya uğrayarak Şişli Çocuk Hastanesine kaldırılan Köksaloğlu, kurtarılamadı.

Cinayet mahalli olan Köksaloğlu'na ait Pirelli bayisinde yapılan aramada dört adet 9 mm. çapında kovan ve iki adet mermi çekirdeği bulundu.

Olaydan sonra, katillerin MHP ilçe binasına kaçtığı yolunda alınan ihbarlar üzerine, sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri MHP İlçe binasında arama yaptılar.. Arama sırasında suç unsuru bulunup bulunmadığı öğrenildi.

FİKRET GÜNDOĞAN: "DAHA ÖNCE TEHDİT EDİLMİŞTİ"

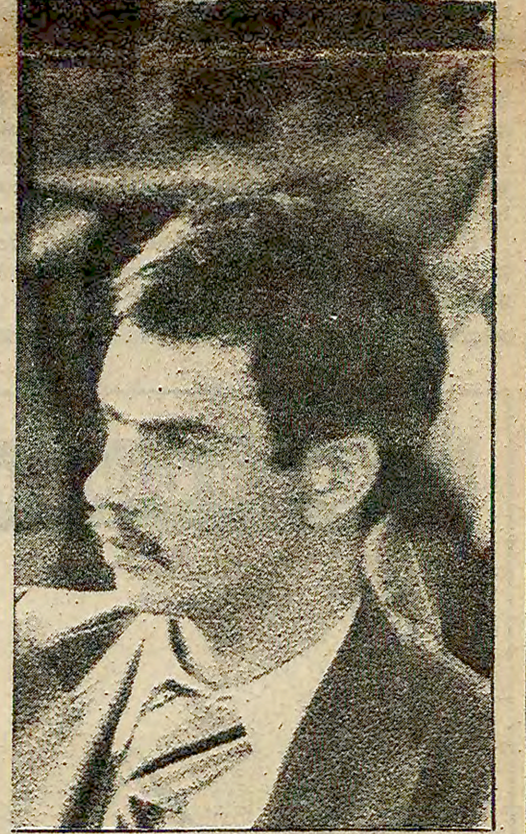
Cinayetten sonra, CHP Şişli İlçe merkezine gelen ve orada hafif bir rahatsızlık geçiren CHP İstanbul İl Başkanı Fikret Gündoğan, kendisiyle görüşen muhabirimize Köksaloğlu'nun daha önce de tehdit edildiğini, MHP İlçe binasına yüzelli

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

Ökkeş Kenger "Yavuz Selim de, Şah İsmail'in ayaklanmasını ezmişti" dedi

Davanın bir numaralı sanığı, K.Maraş katliamını savundu

Haberi 6. sayfamızda

Çiçek Sinemasına bomba atarak K.Maraş katliamını başlatan, komando Ökkeş Kenger

Eskiden Dev-Sol, Halkın Kurtuluşu, Halkın Yolu, Dev-Yol gruplarında devrimcilere saldırmalarıyla tanınan kişiler aynı saldırıları ülkücü komando olarak sürdürüyorlar.

ORTAÇAĞ KAFASI DEĞİŞMEYİNCE ROZETLER DEĞİŞTİ

Malatya'da 20 sahte solcu zorba, MHP'ye katıldı

Saldırılarında bu kez de Ramazanı bahane ediyorlar

MHP'liler Trabzon'da kahve taradı: 1 ölü, 10 yaralı

- Faşistler K. Maraş'ta bir öğretmeni katletti.
- İstanbul ve Ankara'da beş kişi öldürüldü.
- Tarsus'ta bir fabrikaya saldıran komandolar 15 işçiyi yaraladılar.

HABER MERKEZİ

RAMAZAN ayında oruç tutmayan yurttaşları ölümle tehdit eden MHP'li faşistler yurdun birçok yerinde saldırıya geçtiler. Saldırganlar Trabzon'da bir kahveyi bombaladılar, bir yurttaşı öldürdüler, bir derneği bastılar. Düzce'de ise gündüz açık olan lokantalara baskın düzenleyen faşistler İstanbul Gaziosmanpaşa'da oruç tutmayan yurttaşları dövüyorlar.

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Maskeli olarak operasyona katılanların teslim olduğu haberi yayıldı, ancak yetkililer açıklama yapmaktan kaçındı

Fatsa'da gündüz sokağa çıkma yasağı kaldırılıyor

BAŞYAZI

Şiddete tapmanın sonu

Doğu Perinçek

MALATYA'da dana önce kendisine "solcuyum" diyen grupların başını çeken yirmi tanesinin zorbalıklarını artık MHP'li rozeti ile sürdürmeleri son derece düşündürücüdür. Bu olaya bugün yalnız Malatya'da rastlanmıyor. Başka yerlerde de sahte solcu örgütlerin içinde yer alan bazılarının, MHP'nin yükselen zorbalığına hayranlık duyarak faşist komando haline geldiğini öğreniyoruz.

Bu olayın nedenleri üzerinde durmakta yarar vardır. Ülkemizde "solculuk" iddiasıyla ortaya çıkan bazı grup ve çetelerle MHP'nin dünya görüşünün özde büyük bir benzerlik taşıdığına zaman zaman dikkat çekmiştik.

Ülkücü komandonun ve kendisini 'devrimci' olarak satan bazılarının kabuğunu kırıp özlerini incelediğimizde, aynı maya ile karşılaşmaktayız. Her ikisi de birer küçük derebeyidir. Kafalar Ortaçağ ideolojisinin esiri olmuştur.

(Devamı sa. 6 sü. 1'de)

YUSUF ÇELİK
MALATYADAN BİLDİRİYOR

MALATYA Turan Emeksiz Lisesinde, Halkın Yolu, Halkın Kurtuluşu, Dev-Yol ve Dev-Sol gruplarına mensup 20 kişi MHP'ye katıldı.

Okula MHP'li bir müdürün tayin edilmesinden sonra "devrimciliğin sonu yok" diyerek, MHP'ye katılanların daha önce halka zorbalık yapan ve devrimcilere saldırılar düzenleyen kişiler olması dikkati çekti. Bunların şimdi, "Son Türk devletini koruyoruz" diyerek devrimci öğrencilere saldırdıkları, okul idaresine ve polise ihbar ettikleri bildirildi.

Katılanlar arasında eskiden sahte solun başını çekenlerin bazılarının isimleri şöyle:

Abdullah Toprak: (6 Dil Edb. D) Devrimci Halkın Yolu'ndan

Nurettin Aktaş: (6 Dil Edb D) Devrim Halkın Yolu'ndan Aydınlık'a en çok saldıranlardandı. ÜYD üyesi öğrenciler sorumlusu.

Murat Akıncı: (5 Fen D) Yeşilyurt ilçesinden. Halkın Kurtuluşçusu, "Aydınlıkçılara saldırmayan devrimci değil'

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

YORUM

Ders çıkarmak gerekir

Yusuf Çelik

MALATYA Turan Emeksiz Lisesinde özellikle Halkın Kurtuluşu, D. Halkın Yolu, Dev-Sol grubundan olan ve bu grupların başını çeken 20'nin üzerinde kişi MHP'ye geçti. MHP ye geçen bu şahıslar okulda ve şehirde birçok kez devrimcilere saldırmışlar, okulda "Aydınlıkçılara karşı mücadele etmeyen devrimci değildir" deyip defalarca Aydınlık gazetesi okuyan gençlere zorbalık yapmış ve gazete yırtmışlardı. MHP'ye geçtikten sonra birçoğu ÜYD'nin sınıf sorumlusu oldular.

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Askeri Yargıtay, Erdal Eren'in ölüm cezasını bozdu

ANKARA (ÖZEL)

ASKERİ Yargıtay Üçüncü Dairesi 2 Şubat 1980 günü Hoşdere Caddesinde inzibat eri Zekeriya Önge'yi öldürmekten sanık Erdal Eren hakkında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi tarafından verilen ölüm cezasının bozulmasına karar verdi.

Askeri Yargıtay gerekçe olarak "Sanığın yaşının tespit edilememesi, kemik grafiklerinin alınmamış olması ve maktülden çıkan kovanlarla sanıkta yakalanan silah üzerinde ayrıntılı inceleme yapılmamasını" gösterdi.

Politika gazetesi, eski kuşak devrimcilerinden Zihni Anadol'u tazminatsız işten çıkardı

ISTANBUL (ÖZEL)

ESKİ kuşak devrimcilerinden Zihni Anadol'un sırf TEP Yönetim Kurulu üyesi olduğu için, çalıştığı Politika gazetesinden hiç bir tazminat ödenmeden işten çıkarıldığı öğrenildi. Çeşitli başvurulara rağmen Politika gazetesi yöneticilerinin tazminat ödemedikleri, Zihni Anadol'u sürekli atlattıkları ve "paramız yok" dedikleri belirtildi.

2 Nisan 1979'da girdiği Politika'da 1 yıl düzeltme servisinde çalışan Zihni Anadol'un, TEP Yönetim Kurulu üyesi olduğunun ve 40 yılı aşkın bir zamandır devrimci mücadele içinde yer aldığının, gazete yöneticileri tarafından önceleri bilinme-

(Devamı sa. 6, sü. 1'de)

MGK olağanüstü hal ve DGM tasarısının kanunlaşmasını istedi

ANKARA(ÖZEL)

MİLLİ Güvenlik Kurulunun 5,5 saat süren toplantısından sonra yapılan açıklamada "Olağanüstü hal ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri tasarısı ile Sıkıyönetim Komutanlarının yetkilerini artıran değişiklik tasarılarının bir an önce kanunlaştırılmasının zaruri görüldüğü" belirtildi.

Açıklamada Sıkıyönetim kapsamı dışındaki bazı hassa bölgelerdeki devletin bütünlüğünü ve bölünmezliğini, milletin birlik ve beraberliğini hedef alan olayların görüşüldüğü kaydedildi ve şöyle denildi:

"Milli Güvenlik Kurulu, yurdumuzun içinde bulunduğu olağanüstü durum karşısında, vatandaşlarımızın varlığını Anayasaya borçlu ve görevini Anayasadan alan tüm kuruluşların gayretlerini milli birlik ve beraberliğin sağlanmasına yöneltmelerini gerekli görmektedir."

- Yakalanan silahların çoğunun ruhsatlı olduğu öne sürüldü.

NURİ ÇOLAKOĞLU
FATSA'DAN BİLDİRİYOR

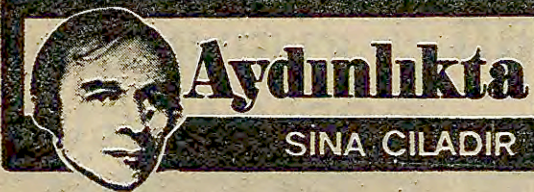
FATSA'da 4 gün önce başlayan operasyon nedeniyle konulan sokağa çıkma yasağının bugünden itibaren gece ile sınırlanması bekleniyor. Yetkililer, dün yasağı bir saat daha kısaltarak 12.00-18.00 arası sokağa çıkmayı serbest bıraktılar.

Halk, sokağa çıkma yasağı yüzünden yiyecek bulmakta sıkıntı çekiyor. Geceleri ise, şehre su veren motopomp sistemi çalıştırılamadığından susuzluk çekiliyor. Bu arada hayvanlarını otlatamamaktan da yakınan Fatsalılar bu yasağın bir an önce kaldırılmasını istiyorlar.

MASKELİLER

Maskeli olarak oparesyona katılanların kim olduğu üzerindeki esrar perdesi henüz kalkmadı. Bunlardan isimleri tespit edilen

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Aydınlıkta
SİNA ÇILADIR

Mantığa bakın

Sosyalist devrimler çağında Batı toplumları hâlâ ayakları üzerine basabiliyorsa bunun bir nedeni de farklı sosyal sınıflar için izafi bir karakteri olan özgürlüklerin oldukça usta bir biçimde dengelenmesidir.

Söz gelimi Batı toplumlarında sağlı-sollu anarşik çıkışlar kitleleri fazla tedirgin edemiyor, toplumda önemli sarsıntılar meydana getiremiyor. Çünkü oradaki özgürlükler ve demokratik haklar, bilinçsiz şiddeti ya da kara şiddeti besleyebilecek kısıtlılıkta değildir. Özgürlüklerin nispeten geniş olması ve farklı sosyal sınıflar arasında ilkeler, kurumlar, organlar şeklinde dağıtılması ya da dengelenmesi, anarşinin toplum için bir korkulu rüya haline gelmesini engelliyor. Fikrini açıkça söyleme özgürlüğüne sahip bir kimsenin, iki pankart kaldırmak için 14'lü tabancalarla polisleri taramayı göze alması gerekmiyor. Bu tür bir eyleme girişen olsa bile, geniş halk yığınları, yüzyıllar süren mücadeleler sonucu elde ettikleri özgürlüklere kaba bir şekilde müdahale edilmediği sürece veya devlet terörünü enseside hissetmediği sürece, bireysel patlamalara kulak asmıyorlar. Bunları eni-konu abmakça buluyorlar...

Ama bir an için varsayalım ki bu toplumlardaki hassas dengeler alt-üst oldu. Kitlelerin özgürlüklerine kısıtlamalar getirilmeye başlandı. Söz söyleme, örgütlenme özgürlüğü rafa kaldırıldı. Hükümet cinayet şebekelerinin arkasına geçti... Ne olur? Egemen sınıfların ve kurulu düzenin şu veya bu biçimde sonu olur bu. Toplumsal kargaşadan faşist bir iktidarın mı, yoksa bir devrimin mi çıkacağı sorunu gündeme gelir. Her halükarda egemen sınıfların faşist olmayan kesimleri dizginleri ellerinden kaçırmaya başlarlar. Toplum sağa ya da sola savrulur.

Batı toplumlarındaki devlet adamları, uzun tecrübeler sonucu bu gerçeği iyice sindirmişlerdir. Onlar devrimi önlemek için faşizm sopasını daima bir kıyıda saklarlar, ama şunu da iyi bilirler ki faşizm de devrim dalgasının önüne geçemez. En iyisi kitlelerin özgürlüklerine dokunmayalım...

Ülkemizi yönetenler tam tersini düşünüyorlar. Demirel, Türkeş ve benzerleri, solun kökünü kazıyarak bir "siyasi istikrar" sağlayabileceklerini düşüncesindeler. Türkeş faşisttir. Onun amacı devleti faşistleştirmektir. Bu bakımdan Türkeş'in "siyasi istikrar"a ilişkin düşüncesi, onun mantığına uygundur. Ama egemen sınıfların diğer temsilcileri için durumun farklı olması gerekir. Çünkü onların varlığı ya da ekonomik-siyasi fonksiyonları, faşist bir dikta ortamında önemli ölçüde ortadan kalkacaktır. Demirel'in AP'si de buna dahildir.

Oysa Demirel ne yapıyor? Çorum ilimizi yangın yerine çeviren MHP'li faşistleri kamufle edebilmek için durup dururken bir Fatsa olayı yaratıyor. Belki de yeryüzünde örneği çok az görülmüş bir "denge" anlayışıdır bu. Mantık şudur: "Doğru Çorum'da bir şeyler oluyor ama Fatsa'da da olması söz konusu. Şimdi Çorum'u bir yana bırakalım ve gözlerimizi gomonizmin kabardığı Fatsa'ya dikelim..."

Ve peşinden Fatsa'ya yönelik bir operasyon.

Demirel'in Batılı bir devlet adamı gibi düşünmemesi ve hareket edememesi bir bakıma doğaldır. Anarşiyi önleyebilmek için özgürlüklerin sınırlarını genişletmenin zorunluluğuna inanamaması da... Diyelim ki Demirel sınıfsal bir körlük içindedir. Ama körlüğün bu kadarına Demirel'in temsil ettiği sınıfların bile tahammülünün olmaması gerekir. Demirel, faşizm yangınına körükle gitmektedir. Her şey bir yana temsil ettiği sınıfsal katmanları bile ateşe atmaktadır. Demirel'in bir de Başbakan olarak kişisel sorumluluğu vardır ki bu sorumluluk şu sıralar faşist cinayetleri dipediz arkalama çizgisine ulaşmaktadır.

Çorum'da ve yurdumuzun diğer bölgelerinde faşist katiller tarafından öldürülen insanlarımız, eninde-sonunda Demirel'den davacı olacaklardır.

düşünce dünyası

TÜRK DİL KURUMUNUN SORUMLULUĞU

Abdullah Rıza Ergüven
(Stockholm Üniversitesi Öğretim Görevlisi)

DERGİCİLİK oynardık çocukluğumuzda. Alaaddin Mahallesinde Avanos'un. On iki yaşlarında var yoktuk. Defter kağıtlarını birbirine yapıştırır, dergileştirirdik. Sonra da sayfanumaralarını koyar, dergiye girecek yazıları seçerdik özene, bezene. Bir ilimli, bir ağırbaşlıydık. Yorulmazdık kolay kolay: Yorulup kızmazdık. Bizim dışımızda her hangi biri yazı getirdi mi, önemli göreve atanan insanların ağırbaşlılığıyla yazıyı değerlendirmeye çalışırdık aramızda. Çocuksu bilinciyle sorumluluğumuzun her şeyi açık yüreklilikle tartışırdık. Düzene koyardık açık ve seçik. Hemen hiç fiskosumuz olmazdı. Çocukluk sezgisiyle olacak, fiskosun ardında gizlenen kurnazlık hiç sarmadı bizi. Fiskosculuğun ağırlığını taşımak da istemiyorduk içimizde. Suçlu görmek istemiyorduk kendimizi yok yere. Her şey ortadaydı. Saklımız, gizlimiz yoktu. Apaydın, terteniz. Dergicilik oynuyorduk masmavi göklerce.. Çocuksu dünyamıza gömülerek masmavi. Kümemiz dışında kalan birinin değerli yazısını baştacı ediyorduk. Ayda iki kez çıkardı oyun dergimiz. Coşkuluyduk. İç rahatlığıyla çalışmanın, çocuksu bir kıvancını duyuyorduk. Beklemenin mutluluğunu yaşıyorduk. Soluğumuzun sıcaklığında yaşama gönül veriyordum. Yaşam diyorduk işte bu.. Birlikte çalışmanın, aramızda başkalarıyla birlikte eşitliği sağlamanın, hakkı yememenin sevincini, onurunu duyuyorduk. O çocukluk günlerimin anılarını hiç unutmam..

Biraz daha büyüdük. Yeni arkadaşlar edindik. Samsun'da biraraya gelen üç arkadaşla bir dergi çıkarmaya başladık. Yenilik'ti adı. Şimdi anımsıyorum. Aramızda Naci diye bir arkadaş vardı. En ateşlimiz de oydu. En coşkulusu aramızdan. Bir de Karaca vardı. İyi İngilizce biliyordu Naci. Basım evinde çalışıyor, öyküler yazıyordu Karaca. Celal Çumralı da vardı gizel gizel şiirler yazan... Payımıza ne düşerse, derginin giderlerini birlikte omuzlayacaktık. Öyle oldu. Naci gece gündüz radyo dinleyip haber topluyordu dergiye. Yerli, yabancı haberler... Ne olursa.. İster kümemizden olsun, ister dışımızdan dergiye gelen yazıları ayrım gözetmeden okuyor, bir bir üzerinde duruyorduk. Böylece derginin üçüncü sayısını da çıkardık. Bütün kıskançlıklardan, çekememezliklerden uzak bir çalışma... Dördüncü sayıya gelince derginin çıkış giderleri soluğumuzu kesmeye başladı. Ne yapacaktık? Susacak mıydık üç sayıdan sonra? On dokuz, yirmi yaşın tutkusu, coşkunluğu bir balon gibi sönüp gidecek miydi? Aramızdan biri -sanırım Naci olacak- eski paltolarımızı satar, gene çıkarırız dedi. Hepimiz göz verdi bu. Daha sonraki sayı aramızdan başka birinin belini bükmeye başladı. Kendiliğinden kapandı dergi, alıntırımız Yenilik yedinci sayıda... Düşlerimize başbaşa kaldık...

Gelelim temel konuya. "Türk Dil Kurumunun bugün yürürlükte olan tüzüğüne göre, diyor Prof.Dr.Talat Tekin, amacı dilimizin özleşmesini ve bütün bilim, teknik, sanat kavramlarını karşılayacak yolda gelişmesini devrimci bir anlayışla ve bilim metodlarına uygun olarak sağlamaya çalışmaktır." Görüldüğü gibi, TDK'nın, bugünkü tüzüğünde ilk tüzüğündeki "Türk dilini inceleme ve araştırma" amacı yoktur, onun yerine "Türk dilinin özleştirilmesi ve geliştirilmesi" vardır. Başka bir deyişle, TDK Atatürk tarafından saptanan "bilimsel araştırma" amacından sapmış ya da saptırılmıştır."

Sayın Prof.Dr.Talat Tekin'in açık ve seçik olarak vurguladığı gibi, TDK bununla da kalmamış; Türk Dili dergisinin sorumluluğunu yüklenenler kendi çıkarları uğruna dergiyi tekelci anlayışla yönetmeye başlamışlardır. Dergi, açıkçası kendileri için bir çıkar kaynağı durumuna düşürülmüştür. Oysa bu dergi, Atatürk'ün bağışlarıyla işleyen TDK'nın yayın organı. İster çıkar uğruna, ister, ister şu ya da bu nedenle olsun, dergi bir kümenin tekeline bırakılamaz. Bu açıklı durumu, başta Prof.Dr. Şerafettin Turan olmak üzere o zaman Türk Dili dergisinin yazı kuruluna yeni seçilen Sayın Prof. Ruşen Keleş'e de anlatmaya çalıştık. Sorumluluğunu duyan bir insan olarak Sayın Prof. Keleş bize yanıt vermek inceliğini gösterdi: "Eylül II, 1978. Sayın Ergüven, Türk Dili dergisinin yönetilmesi görevi bize, temmuz ayında toplanan son Kurultayda verildi. Ağustostan sonraki sayılar bizim inceleme ve beğenilerimizin ürünü olacak. Fakir ve Adnan arkadaşlarımızla derginin biçimi ve içeriğini olduğu bir gelişmeye kavuşturacak titiz çabalar göstermek kararındayız. Olabildiği ölçüde nesnel ölçütler uygulayarak yayınladığımız yazıların haksız eleştirilere konu olmasını önlemek dileğindeyiz."

Bununla birlikte derginin yanlı çalışması, yayım işlerinde yan tutması, daha önce olduğu gibi sürüp gitti. Bu arada Sayın Prof.Keleş'in çabaları olduysa da kimse kulak asmadı belki. Büyük Atatürk'ün bağışlarıyla yaşamını sürdüren bir derginin sorumluluğunu üzerine alanlar elbette titiz davranmak zorundadırlar. Eş, dost, çıkar gözetmeden herkese açık olmak durumunda Türk Dili dergisi. Yönetim Kuruluna seçilenler doğrudan doğruya derginin yönetiminden sorumludurlar. Türk Dili dergisi şu ya da bu biçimde hiç bir zaman kişisel çıkarlara alet edilemez. Daha doğrusu edilmemelidir. Derginin sorumluluğunu omuzlarına yüklenenler, doğrudan doğruya çıkış giderlerine katkıda bulunmadıklarına göre Türk Dili dergisini babalarının malıymış gibi kullanamazlar.

Türk Dili dergisi yalnız eşin, tanışın, dostun dergisi değil; Türkçe yazan bütün emekçilerin dergisidir. Derginin yönetimini ele geçirmek, hiç kimseye onu istenildiği gibi kullanmak hakkını vermez. Derginin sayfalarını eşe dosta, tanıdığa açmak, başkalarının hakkını zorla elinden almak demektir. Bu da suçtur. Apaçık işlenen bir suç!

Sayın Prof.Dr.Talat Tekin, Türk Dil Kurumunun sorumluluğunu başka bir açıdan şöyle dile getiriyor:"... Eskiden ülkede 'mektepli' dilci sayısı yok denecek kadar azdı ve neden buydu. Bu gün ülkede Kurumun 35 kişilik yönetim kurulunu dolduracak kadar dilci olmakla birlikte bunların büyük çoğunluğu yönetim kuruluna girememekte, girseler bile azınlıkta kalmakta, bir bölüğü de bunların arasında Kurumun amacını benimsemiş olan Türk dili profesörleri de vardır. Kuruma üye bile olamamaktadır."

Yazıma başlarken çocukluğumuz ilk gençliğimizde bir şeyler yapmaya çalıştığımızı anlattım. Bu saklambaç oynar gibi bir çeşit dergicilik oynamaktı belki de! Ama kendi yağımızla kavruluyorduk! Türk Dil Kurumu ve yönetim kurulu sorumlularının sorumsuzca dergicilik oynamaya hakları yoktu. Yapma davranışlarla dilci yaratma, yapıt havası verdirilerek renkli turist broşürleriyle TDK'ya üye seçme hakkını nereden alıyorlardı. Kimilerinin çıkarları uğruna nasıl oluyordu da TDK bir araç olarak kullanılabiliyordu? Kurum sorumluları bütün bunlara nasıl oluyordu da göz yumuyorlardı?

Prof.Dr.Tekin'in dediği gibi: "... TDK'nın yalnızca bir özleştirme kurumu olmayıp 'bilimsel bir kurum' da olduğunu ikide birde iddia eden ve övünüp duran Kurum yöneticileriyle sözcülerinin bu acı gerçek karşısında oturup düşünmeleri ve birşeyler yapmaları" gerekir. Kurumun amaçları ufak tefek çıkarlar uğruna doğrultusundan saptırılırsa, elbette TDK'nın ne bilimsellik yanı kalır ve ne de düzenli bir çalışma ahlâkından söz edilebilir!...

En iyisi koca Yunus'un bir dörtlüğüyle bitirelim yazımızı:

Yetmiş iki millete
Bir göz eli bakmayan
Halka müderris olsa
Hakikatta asidir.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

HAKKIMIZ OLAN KÖMÜRÜN ZAMANINDA VERİLMESİNİ İSTİYORUZ

Yıllardır hep bekleriz umutla, memurlara yapılan haksızlıklar bir gün son bulur diye. Ne yazık ki bu umutlarımız boşuna. Çünkü son günlerde işçi haklarına göz diken sayın yetkililer, memurlar üzerindeki baskıyı yoğunlaştırmakta güçlük çekmiyorlar.

Bu duruma yıllardır Devlet Demir Yolları memurlarına yapılan bir haksızlığı örnek vermek istiyorum.

Bilindiği gibi tüm Devlet Demir Yolları yıllık kömür ihtiyaçlarını mecbur bırakıldıkları için Memurlar Derneği kanalıyla karşılarlar.

Örneğin Devlet Demir Yolları yıllık kömürlerinin parasını Memurlar Derneğine yatırırlar. (Mayıs ayının başlarında) Ne yazık ki üzerinden 1 yıl geçmesine rağmen hâlâ kömürü gelmeyen memurlar var. Kömürü en erken gelen memur parasını yatırdığı günden en az 6 ay sonra kömürü alabiliyor. Tabiiki nedeni sonra anlaşılıyor. 1979 Mayıs ayının sonunda kömür depolarına yatırılması kaydıyla Memurlar Derneğine yatırılan kömür paraları kömür depolarına 2 Şubat 1980 günü yatırılmış. Depolar paraların yatırıldığı günden itibaren sırayla kömür dağıtımı yaptıklarından, gecikme böylece meydana geliyor. 1980 yılında durumu öğrenen ‹bir› grup memur arkadaş bundan böyle kömür paralarını dernek yolayla değil de kendi aralarından seçtikleri temsilciler kanalıyla direk olarak, kömür depolarına yatırmak isterler ve kendilerine taşımayı sağlamak için işletmeden hakları olan vagonların verilmesi için işletme müdürüne durumu iletirler. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

İşletme Müdürü— Efendim siz neden zahmet ediyorsunuz, derneğimiz var, yatırın derneğe paralarınızı kısa zamanda kömürünüz elinizde olur.

Memur— İyi ama geçen yılki kömür paralarını derneği yatırdık üzerinden 1 yıl geçmesine rağmen daha kömürünü alamayan arkadaşlar var.

İşletme Müdürü— Doğrudur efendim. Geçen yıl biz iktidarda değildik, başka hükümet vardı, yanlış politikalar sonucu depolarda kömür yoktu. Bu yıl çok hemen alırsınız.(Bu mesele bir yıllık mesele değil, 10 yıllık mesele ve bu 10 yıl içinde sayın işletme müdürünün iktidarı da görev yaptı.)

Düşünün, Samsun, Kayseri Sivas, Erzincan, Erzurum, Kars illeri Devlet Demir Yolları memurları yıllık kömür paraarını aynı derneği yatırıyorlar. Paraların tutarını şöyle izah edeyim. Sadece Çetinkaya Nahiyesinde toplanan para 1 milyona yakın. Bir de Samsun'dan Kars'a kadar olan il merkezlerini ve bunların ara istasyonlarını düşünün. Buralarda toplanan paraları hesaplayın. Eğer şaşırmadan hesaplanırsa ve bunun 8 ay bir bankada veya bir bankerden gelecek hesabını yapın. Böylece yolsuzluğun maddi değerini ortaya çıkarmış olursunuz. Tabii bunları yaparken zavallı memurların çektiği ızdırabı hatırlamak istemezsiniz.

Bu yazıda Türkiyemizde yapılan on binlerce yolsuzluktan sadece bir tanesini dile getirdik. Sonuç olarak ilgili bakanlıklardan isteğimiz, yıllardır devam eden bu keşmekeşe son verip doğal hakkımız olan kömürlerimizin zamanında elimize geçmesi.

Çetinkaya'dan Z.T.

Faşizm

Örtülü MC döneminin son günlerinde faşizm kan kusarak tırmanmaktadır.

Buna karşın bazı anti-faşist parti ve kuruluşlar, oluşan, gelişen olayları bir sağ ve sol çatışması biçiminde irdelemektedirler. Bu bir nevi tarihi bir yanılgıdır. Türk toplumunun çoğunluğunu oluşturan insanların umursamazlık tutumu bize adeta Nazi Almanyası günlerini anımsatmaktadır.

Belleğim yanıltmıyorsa, Hitler Almanya'da ereğine ulaşabilmek için çıkar çevrelerin nabzına göre şerbet vererek yanıltıcı, aldatıcı bir dil kullanarak karanlık emellerine ulaşmıştır.

Faşizm kitlesel ruh yapısı itibariyle orta sınıf insanının kişilik yapısının siyasal yönden örgütlenmiş anlatımından başka bir şey değildir.

Faşizm makineci buyurgan uygarlıkta onun makineci gizemci mistik öğretisi tarafından ezilen insanın temel çoşkusudur.

Bir başka deyişle faşizm, en katkısız biçimiyle sıradan orta sınıf insanının bütün akıl dışı ruhsal tepkilerinin toplamıdır.

Faşist anlayış, yetkiye susamış, her an baş kaldırmaya hazır "basit aklın" anlayışıdır.

Faşizm dünyanın bütün uluslarında, insan toplumunun bütün örgütlerinde ortaya çıkan uluslararası bir hastalıktır.

Faşizmin Hitler ya da Mussolini'nin hüneri değil, halk kitleleriyle aynı düzeyde çakılıp kalmış insanın akıl dışı kişilik yapısının dile gelişi olduğu bir gerçektir.

Faşizm sermayenin emekçi halk kitlelerine yöneltebileceği en azgın saldırıdır.

Faşizm dizginlenmemiş bir şovenizm ve yağma savaşıdır.

Faşizm kudurmuş bir gericilik ve bir karşı-devrim hareketidir.

Faşizm işçi sınıfının ve bütün emekçi halkın en korkunç düşmanıdır.

Hitler kendi düşünleriyle (ideolojiyle) politika sahnesine çıktı. Ulusal toplumcu (nasyonal sosyalist) bu görünüm altında değişik çevrelere göre dil kullanmıştır. Örneğin: İşçilere üretim araçlarına el konulacağını vaat ederken anamalcılara da hiç bir kamulaştırmaya gidilmeyeceği güvencesini vermiştir.

Hitler, ereğine ulaşmak düşüncesiyle, kitlelerin uluscu duygularına seslenir.

Tıpkı Marksçılık gibi, hareketini kitle temeline oturtur ve bunun için uygun bir propaganda geliştirir. Şöyleki: Irkçılığı bir ilke haline getirmiştir.

Yahudi soykırımına girişmiş, sola savaş ilan etmiştir.

Faşist bir felsefenin bir gereği olarak anamalcıların yılmaz savunucusu, koruyucusu olmuştur.

Yayılma ve genişleme arzusuyla saldırgan bir davranış içine girdi. Bütün dünyayı kana boyadı. Kanlı faşist faturasını milyonlarca insan hayatıyla ödedi.

Türkiye'de faşist özlemeileri tarihin mezarına gömülü faşist fikirleri hortlatarak toplumculuk görüntüsü adı altında Hitler'in dil ve mantığı ile faşist fikirleri yayma ve tezgahlama çabası içindedirler.

Yani Hitler'in ve Mussolini'nin fikirlerini bir başka biçim ve şekilde renklendirerek terör havasının akışı içinde topluma kabul ettirmeye çalışmaktadırlar. Türkiye'de faşizme özenti duyanlar faşizmin felsefesinin amaç ve ilkeleri doğrultusunda Hitler'in streteji ve taktiklerini kullanmaktadırlar.

Aydınlık gazetesi bir tarihi sorumluluk duygusu altında faşizmin oluş ve gelişimini en sağlıklı bir biçimde bütün çıplaklığıyla kamu önünde sergiledi.

İlgilileri uyardı, gelişip büyümeden önlem alınmasını önerdi.

Ulusun yazgısına hakim olan iktidar sahipleri ilgilenmediler. Dolayısıyla kaygı verici bu günlere geldik.

Sosyal-demokratların Nevşehir olaylarından bir ders aldıkları kanısındayım.

Faşizme karşı bugüne dek etkili bir önlem alınmadı. Halbuki, faşizm tehlikesi hiç bir zaman küçümsenemez. Bu itibarla faşizme karşı birleşik bir cephe oluşturmak zorunluluğu karşısındayız

Rasim Turan

Adana, G.Antep, K.Maraş, Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanı sayın Bölügiray'a açık mektup

Sayın Bölügiray,

Anarşi her gün masumların kanına girerken bir de sizinle mi uğraşalım dersiniz belki, ama 1000 kişiye yakın talebeyi anarşiden kurtarmakta anarşiye karşı mücadeledir sanırız.

Sorunumuz şudur.

Hatay Eğitim Enstitüsü son sınıf öğrencileriyiz. Girdiğimiz imtihanlar neticesinde 5 sınıflı Fen bölümünden 1 kişi sınıfını geçmiştir. Diğer öğrenciler ise ya bir dersten geçmiştir ya da iki dersten, en fazla beş dersten geçen var.

Sayın Bölügiray, olay komutanlığınızın yetki ve sorumluluğu altındadır. Bu nedenle sene sonu bitirme sınav kağıtlarımızın tarafsız öğretmenlerce yeniden değerlendirilmesini istiyoruz. Gözlemlerimize göre birçok arkadaşımızın sınıfı geçebilecek cevaplar yazmasına karşın kasıtlı olarak bütünlemeye bırakılması, taraflı davranıldığını göstermektedir. Özellikle Abdullah Başer adlı öğretmen açıkca kasıtlı davranacaklarını beyan etmiştir. Böyle ehliyetsiz, tecrübesiz aynı zamanda bir siyasi partinin yanlı öğretmenlerinin değerlendirdiği kağıtlarımızın yeniden incelenmesini istiyoruz.

Bunlar bütün okulu düşman ilan edip, herkesi dökmeye çalışmaktadırlar.

İlgileneceğinizi umarak, durumu sizlere bildiriyoruz.

Saygılarımızla.

Hatay Eğitim Enstitüsünden Öğrenciler

Sayın yöneticilerimize duyuru

5/7/1980 Cumartesi günü Mersin'in en işlek caddelerinden birisi olan İstiklal Caddesinde yürüyordum. Aniden önüme 60-65 yaşlarında bir vatandaş çıktı. Elini önüme uzatarak oğlum bir ekmek parası dedi.

Amca ben devlet memuruyum dedim. Amca da bana haklısın oğlum dedi ve geçip gitti.

Ama ben yürümeyi bırakıp olduğum yerde düşündüm kaldım.

Bizleri bu hale düşüren yöneticilerimiz utansın.

Mersin'den bir devlet memuru

HALK SAĞLIĞI
Dr. Nadir Paksoy

Yaz mevsiminde ülkemizde sık görülen hastalıklar üzerine

Yaz mevsimiyle birlikte ülkemizde bazı hastalıklarda belirgin bir artış gözlenir maalesef. Bunlar, üzerinde sık sık durduğumuz gibi genellikle çevre sağlık koşullarının olumsuzluğundan, eğitimin yetersizliğinden kaynaklanır. Yaz ishalleri, tifo, dizanteri gibi bulaşıcı hastalıklar, tarım ilaçları ve besin maddeleri ile olan zehirlenmeler ilk sırayı alır genellikle.

Geçenlerde İstanbul'un Atışalan semtinde bağırsak enfeksiyonundan onlarca kişinin hastaneye taşındığını yazdı gazeteler. Keza yurdun çeşitli yörelerinde de bu tür haberler geliyor. İnsan, çevre ve hastalık etkeni üçgeni içinde bir mücadele sürer gider. Bu üç etken sürekli olarak birbirlerini etkiler, olumsuz çevre hastalık etkenini uyarır, hastalık etkeni de insanı sonuçta bildiğimiz olaylar ortaya çıkar.

Şimdi bu mevsimde sık görülen hastalıklara kısaca değinmede yarar var sanırım.

YAZ İSHALLERİ

Nedeni genellikle ağızdan alınan mikroplar olup bunlar çeşitli gıda maddeleri vs. ile bağırsağı yerleşerek orada ürer. İshal ve kusma en belli başlı belirtisidir. Vücut ishal ve kusma ile su yitirdiğinden halsizlik görülür. Yeni doğan bebekler ve çocuklar daha hassas olduğundan hastalık onlarda daha ağır seyreder.

TİFO — PARATİFO

Bu iki hastalığın nedenlerini de yukarıda sözünü ettiğimiz kaynaklarda aramak gerekir. Tifoya da paratifoya da yol açan etkenlerin mikroplar olduğuna daha önceki yazılarımızda değinmiştik. Paratifo, tifoya kıyasla daha hafif seyreder. Her ikisinde de ishal, kusma, ateş yükselmesi görülür. Tifoda ayrıca vücutta pembe lekelere rastlanır. Mikroplar hasta kişinin dışkısıyla ve idrarıyla çevreye yayıldığı için tedavi edilmediği sürece bu kişiler hem kendileri hem de çevreleri için zararlı olurlar.

DİZANTERİ

Mikrop veya çok küçük bir parazit canlı ile oluşur. Nedenleri ve belirtileri diğer bağırsak enfeksiyonlarına benzer.

BESİN ZEHİRLENMESİ

Bozuk gıdalardaki mikropların çıkardığı zehirlerle oluştuğunu önceki bir yazımızda belirtmiştik. Karın ağrısı, bulantı, kusma ve ishal gibi genel belirtiler gösterir.

KONTROL YÖNTEMLERİ

Bu hastalıkların hepsi aynı koşullardan kaynaklandığı için alınacak önlemler birbirine benzer. Onun için ne yapmak gerektiği konusuna genel bir bakış açısı ile yaklaştık.

1 - Korunma önlemleri: a) Tuvalet temizliği ve tuvaletten sonra ellerin sabunla yıkanması b) Kişinin ve yiyecek maddelerinin temizliği, bebeklere verilecek süt ve suyun kaynatılması c) Genel bir su temizliği (bu konuya değinmiştik) d) Karasinek vs. gibi haşerelerle mücadele.

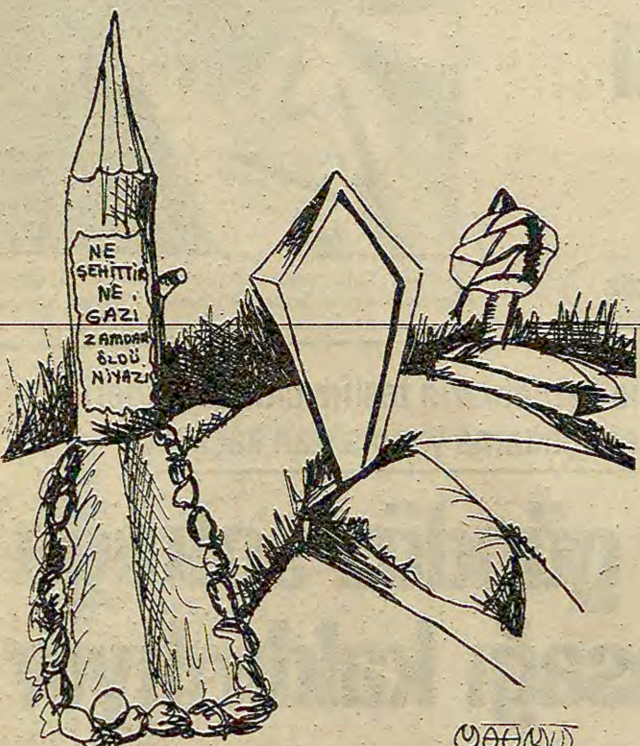
2 - Hastanın ve çevresinin denetimi: a) Hastalığın yerel sağlık örgütlerine bildirilmesi; b) Hastaların kullandığı eşyaların temizliği; c) Aşılanma (Tifo-paratifo, kolera için geçerli)

3 - Özel tedaviler: Hastaların susuz bırakılmaması, kloramfenikal cinsi antibiyotik ilaçlar, ishal kesici ilaçlar.

NOT: Yurdun çeşitli yörelerinden ve yurtdışından bana yazan okuyuculara teker teker cevap gönderdim. Sanırım ellerine geçmiştir. Gösterdikleri ilgiye sonsuz teşekkürler.

Sağolun, varolun.

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Sovyetler, Fransız Elçisinin de konuşmasını sansür ettiler

Sovyet askerleri 60 Afgan köyüne saldırıya geçti

Afgan mücahitleri

- Gündüzleri Kabil Havaalanına iki saatte bir nakliye uçağı iniyor

MOSKOVA/YENİ DELHİ (AA)

SOVYET birliklerinin Afganistan'daki direniş noktalarına karşı yoğun bir harekata giriştiği ve son iki hafta içinde 60 kadar köye saldırdığı bildirildi.

Yeni Delhi'deki diplomatik kaynaklar, Sovyet birliklerinin bazı köylerde ev ev arama yaptıklarını ve köylerde çok sayıda ölü ve yaralı olduğunu haber verdiler. Sovyet saldırısı, havadan da yoğun bir şekilde desteklendi.

Öte yandan geçen perşembe gününden bu yana Kabil Havaalanına çok sayıda nakliye uçağı indi. Bazıları gece gelen İlyuşin-76 tipi uçakların daha çok malzeme taşıdığı, fakat asker de getirdikleri bildirildi. Gündüzleri Kabil Havaalanına her iki saatte bir nakliye uçağı inmektedir.

Kabil'e sevkedilen yeni birliklerin orta yaşlı askerlerden oluşması bunların arasında sınıfları belli olmayan askerlerin bulunması dikkati çekti.

FRANSIZ ELÇİSİ SANSÜR EDİLDİ

Sovyet makamları Fransa'nın Moskova Büyükelçisi Henri Froment-Meurice'in Fransız Ulusal Bayramı nedeniyle Sovyet televizyonundan demeç vermesine izin vermediler. Elçinin demecini inceleyen Sovyet makamları Sovyetler Birliği'nin Afganistan'

(Devamı sa.6, sü.3'de)

Cepheye savaşmaya giden Afgan direnişçileri

Önümüzdeki 4 yıl içinde 20 milyar dolar yardım yapacak

OPEC, kalkınmakta olan ülkelere yardımı artırıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

PETROL İhraç Eden Ülkeler Teşkilatı OPEC'in önümüzdeki dört yıl içinde kalkınmakta olan ülkelere yapacağı yardımı dört milyar dolardan 20 milyar dolara çıkardığını bildirdi.

Birleşik Arap Emirlikleri Petrol Bakanı Mena Sait El Oteiba, resmi bir ziyaret için bulunduğu Filipinler'de yaptığı açıklamada ülkesinin kalkınmakta olan ülkelere yardım fonunun daha da artırılması için çaba harcayacağını kaydetti.

Associated Press Ajansının haberine göre Oteiba, bu fonun önümüzdeki kasım ayında Bağdat'ta yapılacak OPEC zirve toplantısında 100 milyar dolara çıkarılabileceğini söyledi.

Askeri Savcının aksi yöndeki kararına rağmen

TİKP Diyarbakır İl yöneticisi, evinde kitap var diye gözaltına alındı

DİYARBAKIR (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Diyarbakır İl Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Ali Gergerli evinde kitap bulunduğu gerekçesiyle 23 Temmuz günü göz altına alındı. Kitap bulundurmanın yasak olmadığını, bu konuda Yargıtay kararının bulunduğunu belirten ve Mardinkapı Karakolu-

(Devamı sa.6, sü.3'de)

İstanbul'daki Fransız Başkonsolosu F.Neumann yazarımız Çiğdem Kömürcüoğlu ve Ragıp Duran ile

Büyük Fransız İhtilalinin 191. yılı İstanbul'da da kutlandı

İSTANBUL(ÖZEL)

BÜYÜK Fransız İhtilalinin 191. yıldönümü İstanbul'da Fransız Başkonsolosluğunda yapılan bir törenle kutlandı. Fransızların ulusal bayramı olan 14 Temmuz'da Fransız Başkonsolosu Frederic Neumann'ın verdiği resepsiyona İstanbul Valisi, kentin diğer mülki amirleri, İstanbul'daki diplomatik misyon temsilcileri, üniversite yetkilileri, basın mensupları, Fransız topluluğu ve çok sayıda çağrılı katıldı. Aynı zamanda Başkonsolos Neumann'ın veda kokteyli olan tören samimi bir hava içinde geçti.

SDP kurucusu ve Onur Kurulu üyesi Ejder İme törenle toprağa verildi

ANKARA(ÖZEL)

FAŞİSTLER tarafından katledilen Sosyalist Devrim Partisi kurucularından ve Yüksek Onur Kurulu Üyesi Ejder İme, dün düzenlenen törenle toprağa verildi. Tören nedeniyle SDP Genel Başkanı Cenan Bıçakçı ile SDP eski Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar birer konuşma yaptılar.

SDP Genel Başkanı Bıçakçı ucu Parlamentoya kadar uzanan katiller çetesinin ideolojisini devletin resmi ideolojisi haline getirme çabalarının gün geçtikçe yoğunlaştığını söyledi.

Ejder İme için düzenlenen törene yakınları, SDP mensupları ve yurtseverler katıldı. TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın ile Mustafa Kemal Çamkıran da törende hazır bulundular.

Ali Bektaş Yazıcı'nın cenazesi cami kapısında hemen arabalara bindirilerek mezarlığa götürüldü. Törene dışardan katılma engellendi. (Fotoğraf Metin AKTAŞ)

Zorla Hergün satan MHP'lilerin öldürdüğü gencin cenazesi kaldırıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

11 Temmuz günü zorla Hergün satan MHP'li faşistlerce Bakırköy'de öldürülen Ali Bektaş Yazıcı önceki gün Fatih Camisinde kılınan ikindi namazından sonra Feriköy Mezarlığında toprağa verildi. Yine faşistler tarafından öldürülen CHP Fatih İlçe eski Başkanı Ali İsmet Gençer'in cenazesi ise, toprağa verilmek üzere Ardeşen'e götürüldü.

Yazıcı'nın cenaze törenine TİKP yöneticileri, CHP Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, Genel Yönetim Kurulu üyesi İlhan Biber, İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil, CHP İl Başkanı, milletvekilleri, CHP'liler ve Yazıcı'nın yakınları katıldı. Cenaze töreni sırasında cami çevresinde geniş güvenlik önlemleri alınarak dışarıdan katılım engellendi.

Edirne'den 20 öğretmen sürüldü, 35 kişi de sırada...

Eşleri bile birbirinden ayırıyorlar

SÜRGÜN YAPIP MHP'LİLERE YER AÇIYORLAR

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında sürgünler yeniden başladı.
- Eğitim Enstitüsü Müdürü Erzurum'a, eşi ise İzmit'e gönderildi.
- Enerji Bakanlığı Maden Dairesinde de sürgünler yeniden başladı.

HABER MERKEZİ

MHP'lilere yer açmak amacıyla yapılan sürgünler devam ediyor. Son olarak Edirne Eğitim Enstitüsü ve Kız Öğretmen Lisesinden, müdürleriyle birlikte 20 öğretmen, MHP'lilerin etkin oldukları Yozgat, Erzurum ve Çankırı gibi illere sürüldüler. Ayrıca 30 ve 5 kişilik iki ayrı sürgün listesin de Milli Eğitim Müdürlüğüne geldiği, bunların önümüzdeki günlerde işleme konacağı öğrenildi. Bu arada Edirne'den sürgün edilen öğretmen ve yöneticilerin yerlerine MHP'liler atanmaya başlandı.

SÜRGÜNLERDE EŞLERİ BİLE AYIRIYORLAR

Edirne Eğitim Enstitüsü Müdürü İbrahim Abay Erzurum'a sürülürken aynı okulda öğretmenlik yapan eşi Zuhal Abay ise İzmit'e gönderildi. Eğitim Enstitüsü öğretmenlerinin gönderildikleri iller şunlar:

Gürhan Yuldakul Çorlu'ya, Figen Gökay Lüleburgaz'a, Gülen İyiyiz Tekirdağ'a, Bahriye Aksoy Balıkesir'e, Adnan Önçeken Vize'ye, Hüseyin Çömlekçiler Pehlivanköy'e, Muzaffer Özer Balıkesir'e.

Kız Öğretmen Lisesinde çalışan öğretmenlerden ise Vedia Dündar Çankırı'ya, Ahmet Top-

(Devamı sa.6, sü.3'de)

45 bin demiryolu işçisi greve gidiyor

ANKARA(AA)

TÜRKİYE Demiryollarında çalışan 45 bin işçi DYF-İş ile TCDD Genel Müdürlüğü arasında sürdürülen sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine 23 Temmuz Çarşamba günü greve gidiyor.

DYF-İş Federasyonu Genel Başkanı Şerafettin Akova ve Genel Sekreter Ömer Sönmez'in dün sabah sendika teşkilatına gönderdiği bir genelgede Uzlaştırma Kurulu toplantılarında bir sonuç alınamadığı belirtiliyor ve greve gidileceği açıklanıyor.

Genelgeye göre Bakanlar Kurulunun greve engel olmaması halinde 23 Temmuz Çarşamba gününü 24 Temmuza bağlayan gece yarısı saat 01.00'den itibaren 45 bin demiryolu işçisi tüm işyerlerinde greve fiilen başlayacak.

Hafız Esad'a yapılan suikasta katıldıkları iddia edildi

Suriye'de 6 yüksek rütbeli subay tutuklandı

- Arafat, Papa'yı Filistin kamplarını ziyarete çağırdı.
- Sedat, İsrail'in barış istemediğini söyledi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SURİYE Devlet Başkanı Hafız El Esad'a yapılan suikast girişiminden üç hafta sonra, Genelkurmayda çalışan yüksek rütbeli 6 subayın tutuklandığı bildirildi. Suikaste katıldığı iddia edilen subayların hepsi de Sünni.

Öte yandan ordu içinde bir temizlik hareketinin sürdüğü bildiriliyor.

Hafız Esad yönetimine karşı yükselen muhalefetin sonucu, Suriye sınırlarını kapattı. Şam çevreleri Irak ve Ürdün'den ülkeye silah sızdırıldığı iddiasıyla sınırların kapatıldığını ifade ediyorlar.

Bu arada Hafız Esad'ın kardeşi Rıfat Esad'ın Suudi Arabistan'ı ziyaretinden sonra yayınlanan ortak bildiride, Arapların, İsrail'e karşı ilk cephede yer alan Suriye'ye yardım etmeleri istendi.

ARAFAT'IN İSTEĞİ

Papa 2. Jean Paul'un bir süre sonra Kudüs'ü ziyaret edeceği-

(Devamı sa.6, sü.3'de)

Jandarma ve polis fabrikayı kuşatma altına aldı

Topkapı Şişe Camdan mal çıkarmak için operasyon yapıldı

- Sendika ve işyeri temsilcileri boşaltma esnasında gözlemci olarak dahi içeri sokulmadılar.

İŞÇİ SERVİSİ

DÜN Topkapı'da düzenlenen bir operasyonla Topkapı Şişe Cam Fabrikasından Eczacıbaşına ait olduğu bildirilen 1 milyon 225 bin serum şişesi çıkarıldı. Mahkemenin geçtiğimiz hafta cuma günü "sağlık gerekçesi" ile bu şişelerin fabrikadan çıkarılmasına karar vermesi üzerine dün jandarma birlikleri fabrika önüne geldiler. Fabrikaya geliş-gidişin ve çevrenin de polis ve jandarma tarafından sıkı bir şekilde denetim altına alındığı görüldü.

Şişelerin boşaltılması işlemine DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası Genel Merkez yetkilisi Ali Rıza Gülkaya ve hiç bir işçi temsilcisinin gözlemci olarak dahi sokulmaması, grevci işçiler arasında tepkiyle karşılandı.

(Devamı sa.6, sü.6'da)

Topkapı Şişe Cam Fabrikasının önünde boşaltma esnasında işçiden çok jandarma vardı.

Türk-İş ve Teksif yöneticileri nerede?

Sancaktül işçileri işten çıkarılmaların durdurulması için yetkilileri göreve çağırıyorlar. 2,5 yıllık bir grevi başarıyla yürüten işçiler kanunsuz uygulamalarla kıyıma uğratılmak isteniyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Sancaktül'den atılmak istenen işçiler:

«Biz çalışmak istiyoruz»

- Kartları ellerinden alınan 400 işçi yasadışı işlemin durdurulmasını istiyor.

KEREM ÇALIŞKAN

İKİ buçuk yıllık zorlu bir grevden sonra geçtiğimiz ay işbaşı yapan Sancaktül Fabrikasında 400 işçi işten atılmak isteniyor.

Dün işçilerin kartları toplandı ve tazminatlarının çekle ödeneceği duyuruldu. Sancaktül işçileri ise bu yasa dışı işlemin durdurulmasını istiyor ve "Biz çalışmak istiyoruz" diyorlar. Teksif Sendikası avukatlarının çıkışları durdurmak için işverenle görüşmeler yaptığı bil-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

ABD'de yeni bir skandal

Carter'in kardeşi, Libya'dan 220 bin dolar rüşvet almış

WAŞHİNGTON

ABD Başkanı Carter'in kardeşi Billy Carter'in ABD'de Libya'nın menfaatlerini savunmak için Kaddafi yönetiminden 220 bin dolarla çeşitli hediyeler aldığı açıklandı.

Adalet Bakanlığınca Billy Carter hakkında açılan araştırma sonucunda Billy Carter'in Libya hükümeti adına çeşitli araştırma ve eylemlerde bulunduğu belirlendi. Billy Carter, paraların kendisine kredi olarak verildiğini öne sürmektedir. Bu olayın Carter'in seçilme şansını daha azaltacağı öne sürülmektedir.

Öte yandan geçtiğimiz aylarda ABD Adalet Bakanlığı iki CIA uzmanını Libya hükümeti için bir terörist okulu kurmakla ve Mısır'da eskiden Kaddafi hükümeti içinde yer almış bir Libyalı muhalife karşı girişilen başarısız suikaste katılmakla suçladı. Bilindiği gibi Kaddafi belirli bir tarihe kadar Libya'ya dönmeyen muhaliflerin "etkisiz hale getirilmesi" için emir vermişti.

Libya Dışişleri Bakanı El Triki'nin çabasıyla

Denktaş-Kipriyanu Libya'da biraraya gelecekler

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI (LEFKOŞE)

LİBYA Dışişleri Bakanı Ali Abdülselim El Triki'nin Kıbrıs'daki çabaları sonucu Rauf Denktaş ve Spiros Kipriyanu Libya'da bir görüşme yapmayı kabul ettiler. Görüşme tarihi daha sonra saptanacak.

Kıbrıs'ta bulunan Libya Dışişleri Bakanı El Triki geçtiğimiz pazartesi günü Denktaş ve Kipriyanu ile ayrı ayrı görüştü. Libya Dışişleri Bakanıyla birbuçuk saat görüşen Kipriyanu, görüşmeyi faydalı bulduğunu söyledi. Kipriyanu, Libya Devlet Başkanı Kaddafi'nin girişimiyle Kıbrıs'a gelen El Triki ile Kıbrıs'taki durumu ele aldıklarını belirtti.

El Triki, Kıbrıs sorununun, Adada yaşayan iki toplum ve

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Lakırdı — TAYLAN ERTEN

Biraz da tarih...

Türkiye ekonomisi Milli Kurtuluş dönemi dışta tutulursa 100 yıllık bir dış borçlanma geleneğine oturtulmuş bulunuyor.

İlk resmi borçlanma belgesi 24 Ağustos 1854 tarihini taşıyor. Bu anlaşma İngiltere ve Fransa ile birlikte girilen Kırım Savaşının giderlerini bir ölçüde olsun karşılamak amacını taşıyordu. Osmanlı hükümeti Paris'te bulunan Goldsmith ortaklığından 3 milyon sterlin alıyor, yerli ve yabancı aracıların komisyonları çıktıktan sonra hazineye 2 milyon 400 bin sterlin girerken, yüzde 6 oranında faiz ödemeyi taahhüt ediyordu.

Dış borçlanma yolu bu anlaşmayla açıldı. O tarihten itibaren hakim sınıfların ekonomik sistemi ayakta tutmak için başvurdukları değişmez siyaset olarak da kaldı.

Bu dönemin belirgin özelliği alınan dış borçların üretime yöneltilmemesiydi. Paralar görkemli sarayların yapımına, padişahların tahta çıkma törenlerine ve cari devlet giderlerine yetmiyordu bile. Bir başka özellik de Osmanlı hakim sınıflarının borç sağlamakta pek güçlük çekmeyişleriydi. O günün emperyalist ülkeleri Osmanlı ülkesine para yatırmak için fazla nazlanmıyorlardı. Cephesi dağılmak üzere olan, komutasız kalmış bir ordu karşısında düzenli ve adım adım gerçekleştirilen bir harekat söz konusuydu.

Bu olgunun yanı sıra ülkeyi yönetenlerin nasıl bir yozluk düzleminde bulunduklarını göstermesi bakımından şu örnek çarpıcıdır: dönem Sultan Abdülmecit dönemi. Dolmabahçe Sarayı inşaatı çökmekte olan bir düzenin trajik simgesi olarak yükseliyordu. Sultan Abdülmecit inşaatın maliyetini öğrenmek istemiş. Devrin Maliye Nazırının cevabı: "3500 kuruş padişahım" olmuş. Padişahın şaşkınlığı geçmeden nazır tamamlamış: "İnşaat için gerekli 70 milyon franklık kaimenin mürekkep, kağıt ve baskı bedeli efendim"...

Kaime, o dönemde devletin çıkardığı ve kağıt para gibi kullanılan borçlanma belgeleriydi. Osmanlı devleti mali itibarının dışta ve içte hemen hemen sıfıra düşme dönemlerinde işte böyle baskı-dizgi maliyetinden ibaret bir değere sahip kağıt parçalarına bel bağlamış, para sistemini alt üst etmişti.

1854'de başlayan bu hesapsız ve batakçı borçlanma siyaseti elbet emperyalizme bağımlılıkla atbaşı yürüyordu. Bu siyaset 1881 yılında "Muharrem Kararnamesi" adı verilen bir anlaşmayla noktalandı. Bu anlaşmayla Osmanlı Devletinin gelirlerinin bir bölümü, Batılı alacaklıların denetimine geçti, devletin sağlanması için de Duyun-u Umumiye kuruldu. Duyun-u Umumiye bilindiği gibi devletin egemenlik haklarını paylaşan bir yabancı kuruluş olarak ülkenin ekonomisine ve siyasetine damgasını vurdu. Bu damga ancak Milli Kurtuluş mücadelesinin gücü ile sökülebildi.

Duyun-u Umumiye'ye giden yollar günümüzde hakim sınıfların maliye politikalarıyla benzerlik gösteren taşlarla döşeliydi. Devlet çoğalmakta olan giderlerini karşılamak amacıyla yeni gelir kaynakları yaratmakta başarısız kalırken, paranın değerini sık sık düşürüyor, piyasaya karşılıksız para sürüyordu. Sonunda her yıl artan bütçe açıklarını kapatmak için uluslararası para borsalarından borç almaya yöneliyordu. Bu borçlar yıldan yıla artarak öyle bir düzeye geldi ki sonunda ülkenin gelirleri yetersiz kaldı.

Dışa bağımlı bir ekonomiyi ayakta tutmak için, batakçı ve gittikçe kurtarmaya yönelik bu dış borçlanma siyaseti elbette farklı koşul ve durumlarda, günümüze kadar uzanıyor. Ufku ve hedefleri belirsiz borçlanma helezonu içinde Türkiye ekonomisinin dün CHP'nin bugün AP'nin izlediği siyasetlerle nereye gittiği tartışılırken tarihin derinliklerindeki benzerliklerden gerekli dersleri çıkarmanın yararı kuşkusuzdur.

1950'den itibaren Türkiye'nin ekonomik siyasi yapısına asıl karakterini veren DP-AP çizgisinin bugün vardığı nokta, Osmanlı çizgisinden çok büyük farklar taşıyor. Ama bu farklar özden çok biçimlerde kendini gösteriyor. Bugün dış borçlar Dolmabahçe gibi sarayların inşasına değil, fakat sırça saraylara benzeyen bağımlı, verimsiz bir ekonominin inşası için çarçur edilirken, her bastıran buhran bir öncekinden daha sık aralıklarla ülkenin ve halkın sırtına binerken '70 sente muhtaç hale geldik' sözü bir süre sonra bugünlerin tarihini yazacak olanlar için, Osmanlı kafasından arta kalanlarla Cumhuriyet Türkiye'sinin ekonomisini kurtaracakların söyleyenleri simgeleyen ilginç bir başlık olacaktır.

● *Sovyetler açlık ve buhranı göstererek küçük ülkelerin silahlanmasını önlemek istiyor. Oysa kölelik açlıktan da büyük bir tehlike...Çünkü açlık da ancak özgür ve bağımsız bir ülkede yenilebilir. Kölelik ise açlığın sürekli hale gelmesi, kaynakların yağmalanması ve üretimin sürekli gerilemesi demek*

● *Bilim adamları dünyanın doğal kaynaklarının giderek azaldığını söylüyor. Savaş tehlikesi sınırlı kaynakların büyük kısmının da savaş makinesi tarafından emilmesine neden oluyor*

Yaşanan emperyalizm bunyesinde taşıdığı hastalıkları dünyaya yayıyor ve üretimin düşmesine yol açıyor. Buhran en fazla geri ülkeleri etkiliyor ve daha 2000 yılına gelmeden bu ülkeler açlığın pençesine düşüyorlar.

Üretim, artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayamıyor

Savaş tehlikesi ve ekonomik buhranın sonucu: Açlık

DÜNYAMIZIN üzerinde dolaşan savaş bulutları beraberinde başka bir büyük tehlikeyi de getiriyor. Bu tehlike açlık. Bilim adamlarına göre dünyanın temel kaynaklarında bir gerileme dönemi başlamış. Bu gerilemenin altedilmezse etkisini 2000 yılından sonra göstereceği ve dünyanın giderek artacak bir açlık sorunu ile karşı karşıya kalacağı da söyleniyor.

Bilim adamları dünya kabuğunun insanlar için sağladığı doğal imkanların artık giderek azaldığını söylüyorlar. Halen 4 milyar civarında olan dünya nüfusunun 2000 yılında 9 milyara çıkacağı tahmin ediliyor. Bilim adamları şayet yerlerine yenileri konmazsa dünyanın doğal kaynaklarının 2000 yılında bu nüfusu beslemeye yetmeyeceğini söylüyorlar. Dünya Araştırma Merkezinin yaptığı incelemelerden sonra varılan sonuçlar, birçok ülkede sürekli belirlemelere göre, dünyanın biyolojik kaynakları: ormanlar, balıkçılık, otlaklar, sular ve tarım alanları giderek azalıyormuş. Yağlı dünyanın milyarlarca yıldır, bir tohumken gelişip insan haline gelen evladına ihanet mi edecek? Bilim adamlarının kafasındaki soru bu...

Bilim adamları 2000 yılındaki açlık problemi ile ilgilenirken daha bugünden dünyamızın belli bölgeleri zaman zaman esen açlık kasırgaları ile sallanıyor. Açlık tehlikesi daha bugünden en geri ülkelerden başlayarak yayılmış vaziyette. Ancak bunun sebebi henüz yaşlı dünyamızın insanoğlundan kaynaklarını ve yiyeceklerini kesmiş olması değil. Sebebi üretim düşüklüğü. Üretim insanlığın artan ihtiyaçlarıyla eş oranda artmıyor terside azalıyor.

Bilim adamlarının tespit ettikleri bazı veriler şöyle: 1970'de kişi başına 19 kilo balık düşerken bugün 16 kilo düşüyor. 1976 yılında kişi başına 11,7 kilo sığır eti düşerken bu miktar 10,8'e düşmüş. Keza 1972 yılında 1,8 ki'oluk koyun eti payı da bugün 1,3 kilo... Tahıl üretimi düşüşü ise 5 yıl içinde 17 kilo azalma ile 332 kiloya düşmüş durumda.

Bilim adamları üretimin azalmasında enerji yetersizliğinin ele edilen enerjinin de üretimden çok başka alanlarda kullanılmasının rol oynadığına işaret ediyorlar. Ayrıca kimyasal gübre kullanımının eskisi kadar verimi artırmadığını, buna bağlı olarak verimliliğin de azaldığını söylüyor. Ayrıca nüfus artışı nedeniyle tarım alanlarının konut ve sanayi alanları haline dönüşmesinin de roline dikkati çekiyorlar. Ayrıca erozyon sonucu verimli arazilerin aşınıp denizlere aktığını ve bunun bütün arazilerin beşte birine yaklaşan bir orana ulaştığını da belirtiyorlar.

Dünyanın en gelişmiş gücü olan Batı'nın içine düştüğü ekonomik buhran ve düzgünlemeye yen enflasyon dalga dalga bütün dünyaya yayılıyor. Ve bu ülkeler artık geri ülkeler için bir anlam da enflasyon ihracı da yapıyorlar. Yaşanan emperyalizm, bünyesinde taşıdığı hastalıkları dünyaya yayıyor ve üretimin gelişmesini de önlüyor. Geri ülkelerde zaten yetersiz kaynaklara dayanan ekonomi içerden ve dışardan körüklenen bu enflasyon karşısında giderek eriyor ve sıkıntılar da artıyor. Açlık tehlikesi de en fazla bu ülkeleri tehdit ediyor. Nitekim daha şimdiden birçok ülkede kitle halinde ölümlere yol açan veya bir nesli daha çocuk yaşta iken kurutan, kavuran açlık dalgaları görülüyor. Bu açlık sorunu zaman, zaman yapılan gelişmiş ülkelerin, kızılhaçların yardımlarıyla önlenmeye çalışılıyor. Ancak bu hasta vücuda verilen serum kadar bile etkili olmuyor.

Ekonomik buhranın yanı sıra gittikçe artan savaş tehlikesi dünyamızın üzerine açlık bulutlarını toplayan esas etken rolünü oynuyor.

Bugün Sovyetler Birliği'nin dünya çapında yürüttüğü saldırı ve hakimiyet mücadelesi bütün ülkeleri yeni bir savaş tehlikesiyle karşı karşıya bıraktı. Bu gelişmeye bağlı olarak Sovyetler Birliği büyük ölçüde kaynaklarını silahlanmaya ayırıyor ve Hitler'i bile geride bırakan hızlı bir silahlanma siyaseti izliyor. Buna karşılık gerek ülke içinde gerekse dünya çapında gittikçe daha zor ekonomik şartlarla yüz yüze gelmesine rağmen, ABD de dünyada hızla silahlanan ikinci büyük gücü oluşturuyor. SALT adı altında sürdürülen, silahsızlanma görüşmelerinin Sovyetlerin hızla silahlanmasını gözden gizlemekten başka bir sonuç vermediği ortaya çıkınca ve dünyanın gittikçe karışması üzerine, hemen bütün ülkeler de topraklarını savunmak için silahlanmaya, ordularını modernleştirmeye önem vermeye başladılar. Bu durumda gelirlerden savunma harcamalarına ayrılan pay giderek artıyor. Bugün birçok ülke yurdunu saldırı ve müdahalelere karşı korumak için güçlü olmak ihtiyacı içinde. Çünkü kölelik açlıktan da daha büyük bir tehlike.. Açlık tehlikesi de ancak özgür ve bağımsız bir ülkede yenilebilir. Kölelik ise açlığın sürekli hale gelmesi, insanlığın ve üretimin sürekli gerilemesi, yağma demek. Bu nedenden birçok ülkenin gündemindeki madde güçlü olmak mı yoksa açlık mı sorusu değil... Aç kalmamak için güçlü olmaktır. Büyük bir zıtlık gibi görünüyor ama dünyanın tepesinde toplanan savaş bulutları dağılmadan kaynakların ve bilginin insanlığın yararına hasredilerek açlığın yenilmesi de mümkün değil. Savaşı geriletmenin ise bir tek yolu var... Saldırgan Sovyetlere kolayca yutulur lokma olmadığınızı göstermek.

EKONOMİ

İşte montaj sanayisinin sonucu

Otomotiv sanayisi, ancak hatıra eşya kadar döviz getiriyor

Hatıra eşya ihracatından gelen dövizin, milyonlarca dolar ödediğimiz otomotiv sanayinin getirdiği dövize çok yakın olduğu belirtildi.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin "Görüş" adlı dergisindeki açıklamada otomotiv sanayi ihracatının yok denecek kadar az olduğu öne sürüldü. Derginin "İhracaatta ilginç rakamlar" adlı bölümünde "Türkiye, adi madenlerden heykeller ihraç ederek, otomobil ve otobüs ihracatından elde ettiği kadar döviz kazanmaktadır. 1978 yılında otomobil ve otobüs geliri 5 milyon 400 bin dolar, adi madenlerden heykellerin ihracat geliri ise 4 milyon 800 bin dolardır" deniliyor.

Dergide, bu tip heykel ihracatının, ülkemize 1976 yılında 3 milyon 500 bin, 1977 yılında ise 4 milyon 400 bin dolar döviz kazandırdığı kaydedildi. Bu konuda görüşlerini açıklayan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Adıgüzel, "Her türlü teknolojik ağırlığı dışarıda olan bir sanayi dalının, bize hizmet getirmesi beklenemez" dedi.

Adıgüzel şunları belirtti; "Türkiye'nin artık zihniyet değiştirme zamanı gelmiştir. Türkiye dünya pazarlarında sahip olduğu toprakustü ve toprakaltı değerlerinin ihracıyla yeni bir yer bulabilir. Dünya pazarlarında güçlü olabilir. Hakiki ve gerçek ihracatı böyle anlamak gerekir. Yoksa her türlü teknolojik ağırlığı dışarıda olan bir sanayi dalının bir hizmet getirmesi beklenemez. Bir netice alınamaz. Türkiye'nin bu konuda artık zihniyet değiştirmesi zamanı gelmiştir".

Ege Sanayi Odası, ekonomik gidişten endişeli

● **Ege Bölgesi Sanayi Odası, dört büyük Odayı toplantıya çağırdı. Ticaret Odası Yönetim Kurulu da toplanıyor.**

İzmir'deki iş adamları ve sanayiciler, piyasadaki son gelişmelerden kaygılandıklarını, hükümetin bir an önce gereken önlemleri almasını istediklerini söylediler.

İş adamları ve sanayicilerin bağlı oldukları odaların yetkilileri, "gidişin hiç de iç açısı olmadığını" belirterek "mutlaka hükümeti uyarmak zorunda kalacağız" dediler.

Son ekonomik tedbirlerin, yeniden gözden geçirilmesi gereğini savunan, bunun öncelikle ve zaman yitirilmeden yapılmasını isteyen oda yetkilileri "Aksi takdirde, iş hayatı büyük bir darbe yiyecek, ekonomimiz çok güç durumda kalacaktır" şeklinde konuştular.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Adıgüzel, piyasalardaki son gelişmeler ve ekonomik tedbirleri konusunda, dört büyük odanın toplantıya çağırılacağını kaydetmiştir.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yılmaz Adıgüzel, İstanbul, Ankara, Adana ve Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın ortak toplantısından sonra kabul edilirse, ülkemizdeki tüm sanayi odalarını bir araya toplamayı amaçladıklarını söyledi. Ülkemizdeki sanayi odalarının bu ortak toplantısında İstanbul, Ankara, Adana ve Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın konu hakkındaki düşüncelerinin, tedbir ve dileklerinin daha geniş kapsamlı konuşulacağını bildiren Adıgüzel sözlerine şöyle devam etti:

"Uygulanan bu faiz şartlarıyla, sanayimizin bırakın kalkınmasını, hayatını sürdürmesine bile imkan yoktur. Bu faiz şartları hiç bir ülkede tatbik edilmemiştir. Olacak iş değildir. Bu faiz şartları mutlaka, ama mutlaka yeniden gözden geçirilmelidir"

Adıgüzel, hükümetin müşaviri durumunda bulunduklarını, ekonomik önlemleri desteklediklerini, ancak aksayan yönlerin değiştirilmesi gerektiğini de söylemiş, "Biz hükümeti güç durumda bırakmak, amaç ve niyetinde değiliz. Ama aksaklıkların giderilmesi için gereken bütün yollar denenecektir" demiştir.

Sanayileşeceğiz derken tarımı unuttuk

● **Tarım potansiyelimizin iyi değerlendirilmesini isteyen Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Ertan, ülkemizin 250 milyon insanı besleyebileceğini bildirdi...**

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Şinasi Ertan sanayiye yöneliyoruz diye tarımın ihmal edildiğini söyledi ve ülkemizin en az 250 milyon insanı besleyebilecek bir tarım potansiyeline sahip olduğunu belirtti.

Ülkemizin endüstrileşme tutkusu içinde ve hızlı bir kalkınma sürecinde olduğunu, tarıma ve gıda sanayilerine büyük önem verilmesi gerektiğini belirten Ertan sözlerine şöyle devam etti. "Birkaç sene öncesine kadar 80-90 dolara satılan buğdayın fiyatı son aylarda 160-170 dolara çıkmıştır. Dünyadaki hızlı nüfus artışı bu fiyat tırmanışını daha da hızlandıracaktır. Bu nedenle ülkemizin tarımsal potansiyeli çok iyi değerlendirilmelidir."

Ertan, geride bıraktığımız birkaç yıl içinde dünyada başlayan beslenme endişesinin giderek daha da hızlanacağı kanısında olduğunu belirterek, bundan dolayı tarım ürünlerinin üretimine büyük özen gösterilmesini istedi.

TARIM ÜRÜNLERİ İHRACAT POLİTİKASI ELEŞTİRİLDİ

Öte yandan tarım ürünleri ihracat politikasında hatalı bir yol izlendiği, bu sebeple vakit geçirilmeden yeni bir yönteme gidilmesi gerektiği ileri sürüldü.

Ticaret Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanı Ekrem Pakdemirli'nin de katıldığı İzmir Ticaret Odası'ndaki toplantıda, geleneksel tarım ürünlerimizin ihracatında karşılaşılan sıkıntılar ve öneriler üzerinde duruldu.

Konuşmacılar, sınai ürünlere uygulanan bedelsiz ihracatta, kredileme sisteminin tarım kesiminde de tatbik edilmesinin hatalı olduğunu savundular ve uygulamanın kaldırılmasını istediler. Bir konuşmacı "Bu uygulama tarım ürünlerimizin ihracatında caydırıcı bir rol oynamaktadır" dedi. Konuşmacılar, belgesiz ihracat kredilerinden yararlanma sisteminin mutlaka yeniden gözden geçirilmesini istediler.

Öte yandan geleneksel tarım ürünlerimizde görülen ihracat azalmasının giderek süreklilik kazandığı da öne sürüldü. Verilen bilgiye göre bu durum özellikle buğdayda daha bariz bir şekilde ortaya çıkıyor. 1979 yılının ilk beş ayında 437 bin tonu bulan buğday ihracatı, bu yılın aynı döneminde yüzde 89'luk bir azalma ile 49 bin tona düştü. Sağlanan döviz ise 52.7 milyon dolar iken bu yıl 7.6 milyon dolar oldu.

Yetkililer, aynı durumun pamuk, kuru incir ve fındıkta da görüldüğünü sözlerine eklediler.

GÜNLERİN İÇİNDEN

● BÜTÇE HARCAMALARI BEKLENENİN ÜZERİNDE: 1980 yılı bütçesinden yapılan harcamalar temmuz ayı sonunda yaklaşık 850 milyar liraya ulaşacak. Bilindiği gibi 1980 bütçesi 770 milyar lira olarak bağlanmıştı. Böylece ilk 7 ay sonunda bütçe açığının 80 milyar olacağı hesaplanıyor. Maliye Bakanlığı uzmanları bütçe ödeneklerinde yasal sınırların aşılmasını enflasyona bağlıyorlar. Uzmanlara göre böyle giderse yıl sonunda toplam harcamaların trilyonla ifade edilmesi gerekecek. Birçok kamu kuruluşunun kısa süre içinde ödeneklerinin arttırılması için Maliye Bakanlığına başvurması bekleniyor

● DEVLET TAHVİLLERİNİN FAİZİ YÜKSELTİLİYOR: Maliye Bakanlığı devlet tahvillerine uygulanan faiz oranını yüzde 18'den 26'ya çıkarmaya hazırlanıyor. Bankalar da bu kararın yürürlüğe girmesini bekliyor. Şu anda bankalar iki yıl vadeli mevduata yüzde 26 net faiz veriyorlar. Ancak devlet tahvillerinin aynı miktarı bir yılda getirmesi sonucu, tasarrufların devlete yönelmesi mümkün olabilecek. Halen tasarruflarını daha önce devlet tahvillerine yatırmış olanlar bankalara yöneliyor. Maliye Bakanlığının özellikle bu gelişme karşısında tahvil faiz oranlarını yükseltme kararı aldığı bildiriliyor.

● YEDİ KİT'İN SERMAYELERİ ARTIRILDI: Bakanlar Kurulu yedi Kamu İktisadi Kuruluşunun sermayelerini artırdı. IMF ile varılan anlaşmalar gereği KİT'lere yapılan sübvansiyonların kaldırılmasından sonra Demirel hükümeti önemli kuruluşların fon ihtiyacını bu yolla karşılama tutumunu benimsiyor. Karara göre Makine Kimya Endüstrisi Kurumu sermayesi 15 milyar liraya yükseltilirken, öteki kuruluşların sermayeleri de şöyle olacak: Sümerbank 25, Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri 35, Seka 18, Etibank 25, Türkiye Komür İşletmeleri 20, Denizcilik Bankası 20, PTT 25 ve Devlet Malzeme Ofisi 4 milyar lira.

● ÖZEL SEKTÖRE AÇILAN KREDİLER 478 MİLYAR LİRAYI AŞTI: Merkez Bankası tarafından bu yılın ilk altı ayında kamu ve özel kesime açılan kredilerin toplamının 478 milyar lirayı aştığı, açılan bu kredilerin yüzde 64'üne yakın bir bölümünün ise kamu kesimine kanalize edildiği belirtildi.

Merkez Bankası kredilerinin yarıdan fazlasının kamu kesiminde kullanılmasına rağmen bu kesime yılbaşından bu yana sağlanan kredilerdeki genişleme yüzde 17, özel kesime açılan kredilerdeki genişleme ise yüzde 42 düzeyinde olmuştur. Haziran ayı sonu itibarıyla hazineye verilen kredi miktarı ise 124 milyar liraya ulaştı.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Katliam kışkırtıcılığı

Demirel'in Çorum olayları ile ilgili açıklamasının, Çorum halkı üzerinde yarattığı infial geçmeden, İçişleri Bakanı ondan bin beter bir açıklama yaptı.

Çorum olayları solun bir tertibiymiş ve "Devlete destek" fikrinden hareket eden bir sağ grup da bunların karşısına çıkmış.

Hani Türkeş konuşsa da, ülkücü komandolarının devlete yardımcı olduğunu tekrarlasa, güler geçersiniz. Suçlarını gizlemenin telaşı dersiniz.

Ama konuşan devletin İçişleri Bakanı.

Olaylar gözlerinin önünde cereyan etmiş olan 80 bin Çorumlunun gözlerinin içine baka baka söylüyor bunu.

Çorum'da tertiplerin Gün Sazak'ın öldürülmesi bahane edilerek başlatıldığını artık bilmeyen kalmamıştır.

Son, 4 Temmuzdaki MHP katliamının nasıl cami yanıyor söylentisi ile başlatıldığını, neyi amaçladığını ve nasıl cereyan ettiğini de bilmeyen yok gibidir.

Hiç kimse bilmese Çorum'un Jandarma Alay Komutanı bilmektedir. Ulu Caminin imamı Mürsel Hoca bilmektedir.

Alay Komutanına olaylar sırasında yüzbaşıya silah çekip de kıskıvrak yakalanan kişinin kim olduğunu, nasıl bir devlet destekçisi olduğunu sorup öğrenmek mümkündür.

Mürsel Hoca'ya cuma günü hutbe okurken Ulu Camiye kimlerin gelip cemaati kışkırtarak dışarı çıkardığını sorup öğrenmek mümkündür. Çünkü kendisi hutbe okumakta olduğu cemaata, "Yalandır, Çorum'da böyle şey olmaz, Allahını seven gitmesin" diye engel olmaya çalışmıştır.

Sünni kesimin ileri gelenlerine, esnafına, fabrikatörüne sorup gerçeği öğrenmek mümkündür.

AP Çorum Milletvekillerine, Çorum yöneticilerine, MSP Çorum yöneticilerine sorup öğrenmek mümkündür. Bunlar gerçeği olduğu gibi anlatmaktadırlar, toplantılarda da söylemektedirler.

Hatta MHP'nin geçen İl Kongresinde düşürülen eski İl Başkanı bile bir toplantıda "Hem aşırı sağın, hem aşırı solun tertibi" diyebilmiştir.

Bir soruşturma sürdürülüyor, tutuklananlar var, bunların verdiği ifadeler var. Bir sürü tanık var, bunların verdiği ifadeler var.

İçişleri Bakanı zahmet edip bunların birine baksa gerçeği öğrenebilir. Ayrıca bugüne kadar öğrenmemiş olduğunu düşünmek de mümkün değildir.

Görünen o ki, Bakanın gerçeği öğrenmek ve söylemek diye bir meselesi yoktur. Bu tutumuyla henüz kabuk bile tutmamış yarayı kaşımaktadır. Katliamcılara adeta "Devam edin, bundan sonra yapacaklarınız konusunda da aynı şekilde açıklama yapacağım" demektedir. Böylece Çorum'da bundan sonra meydana gelecek her türlü olayın sorumluluğunu da, kışkırtıcılığını da üstlenmektedir. Bunu, Sünni vatandaşların gerçekleri kabul ederek iki kesim arasında "barış" kurma çabalarına giriştikleri, birliği sağlamaya çalıştıkları bir dönemde yapması da ayrıca dikkat çekicidir. Hükümet, MHP ile birlikte Çorum'un Alevi-Sünni diye iki bölgeye ayrılmasını ve yeni katliamlarla Yozgat olmasını mı istemektedir? İçişleri Bakanının, hem de gerginliğin alabildiğine sürdüğü bir zamanda bunları söylemesinin başka bir izahı yoktur.

Bakan, Tercüman gazetesine verdiği demeçte, "hatamız vardır, tedbir almakta geç kaldık" diyor. Böyle demesine nerdeyse sevineceğiz. Tedbir almadıkları halde bunlar oldu, bu kafayla bir de tedbir alsalar kimbilir neler olacaktı?

Bu şehri kötülemek ve küçük düşürmek için mi, çıkartılmış bir laf vardır, bilirsiniz, kötü bir işi yapana "senin yaptığını Çorumlu yapmaz" derler. Şimdi Çorum halkı aynı şeyi Başbakana ve İçişleri Bakanına söylüyor: "Sizin yaptığınızı Çorumlu yapmaz!"

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

SOLDAN SAĞA: 1) Kölelerden kurduğu ordusuyla, köleci Romalıları defalarca bozguna uğratan, MÖ 71 yılında öldürülen büyük köle önderi- Kimyada Lityum'un simgesi 2) Geri verme- Merdivenin her bir kademesi 3) Bir tarım makinası 4) TERSİ dilek ya da pişmanlık belirten bir sözcük- Titreyen 5) Afrika'da yaşayan uzun kuyruklu bir maymun türü- TERSİ ceylan 6) Güç, kudret- TERSİ 12 Mart döneminde Genelkurmay Başkanlığı yapmış olan ve 1975'te ölen generalin soyadı 7) DİSK'e bağlı bir sendika- Hekim 8) Atı sürekli dörtnala koşturmak.

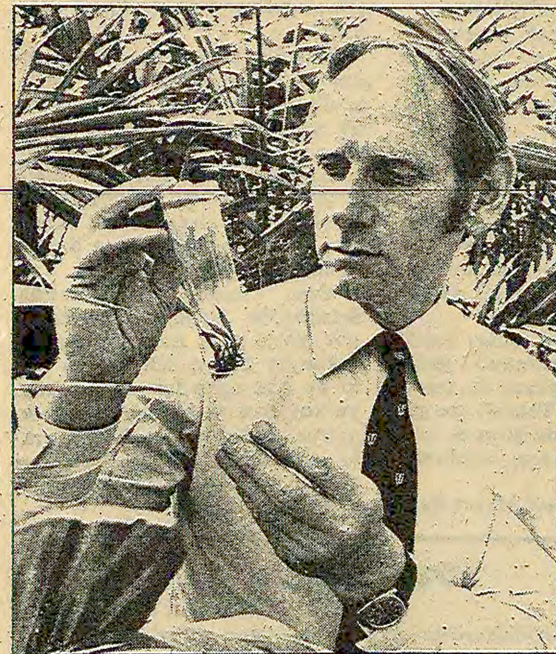
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Özel amaçla inşa edilmiş kent- TERSİ resmi istatistik işlerini yürüten devlet kuruluşunun simgesi 2) Binicilik ve bisiklet gibi sporlarda yarışmaların yapıldığı yol. 3) Aynı adı taşıyanlar- Bir alaşımdaki madenleri ayırma işi ya da söz 4) TERSİ meyvalara ve şekerlemelere tatlılık veren maddelere denir- Vücudumuzun yüzde 70'ini oluşturan sıvı 5) TERSİ doğrudan doğruya, dolaysız 6) Afrika ülkelerinin oluşturduğu örgütün kısa yazılışı- Besleme işi. 7) Büyük tekellerin fiyatları ve piyasayı kontrolleri altına almak için aralarında yaptıkları, çoğu gizli anlaşmalar 8) Askeri amaçlı merkezi dayanak - TERSİ sosyalist edebiyatın büyük ustalarından olan ünlü Rus romancının soyadı 9) Yalnız, tek- TERSİ bir İstanbul üniversitesinin kısa adı. 10) Parlak siyah renkli deri 11) TERSİ 'haram' karşıtı 12) TERSİ bir bağlaç- Kerestelik bir ağaç.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Karakucak-Ke 2) Animato-Aş 3) Uygur-Minare 4) Ve- rB- Uzay 5) Amerikan -Ag 6) Zebur- zefröK 7) Ön- Cam-De- zU 8) riB- Ticani.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kruvazör 2) Yemeni 3) raG- eB 4) anucruC 5) Kir- İrat 6) uM- rK- Mi 7) Cambaz 8) Ati- nedA 9) Konu-Fen 10) Azar 11) Karagöz 12) Eşey-Kum.

Bilim ve teknikteki son gelişmeler

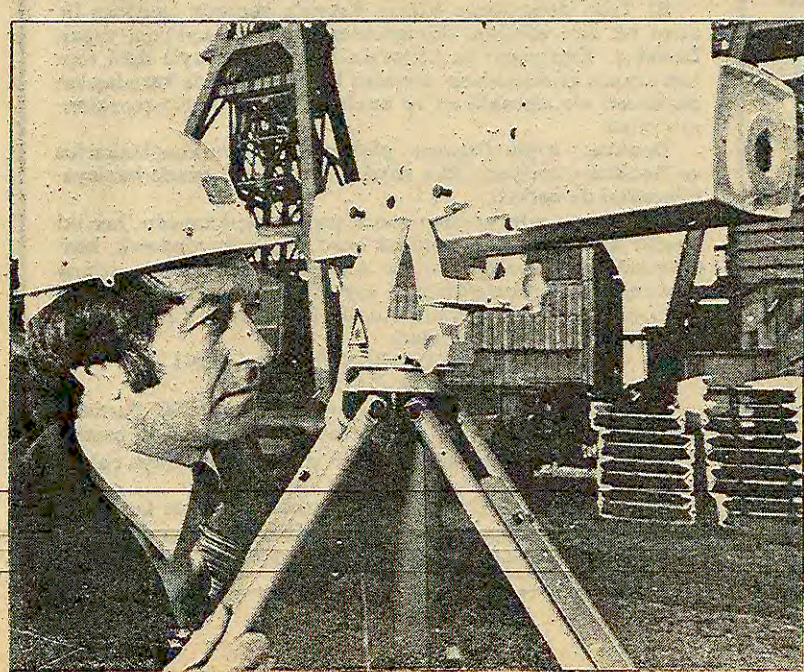

Tüpte palmiye ağacı

Kozmetik sanayisinde büyük önem taşıyan palmiye yağı birçok araştırmalara konu olmaktadır. İngiltere'de geliştirilen yeni bir teknik ile palmiyeliklerde büyük ilerlemeler kaydedilmek mümkün olabilecek ve palmiye yağı üretiminin yüzde 20 artması sağlanabilecektir. Geliştirilen teknikle yüksek verimli bir ağacın bir tek yaprağından alınan bir kesit özel bir jelatin üzerinde hormonlu bir ortamda büyütülüyor. Dr. Laurie Jones'a göre, bu bir kesitten yüzlerce kaliteli minik ağaçcık yetiştirmek mümkün oluyor.

Dinamit yerine

Tünel açmakta artık lazer ışını kullanılıyor

Demiryolu, sulama kanalları gibi amaçlarla dağların boydan boya delinerek tünel açma tekniğinde yeni gelişmeler sağlandı. Bundan böyle tünel açma işlerinde kompresör ve dinamit yerine yukarıda fotoğrafı görülen lazer cihazı kullanılacak.

Çok kısa dalgalı bir elektromagnetik ışın olan lazer ışını büyük miktarda enerjinin bir noktaya yoğunlaştırılmasını sağlıyor. Tünel açmakta kullanılan bu cihazın gönderdiği ışın 1 cm. karelik bir alana 125 mikrowatt güç uygulamayı sağlıyor. Aletin çok hassas olduğu, özellikle 500 metre uzaktaki bir noktada 5 cm bile hata yapmak imkansız. 12 volt ile 240 volt arasında elektrikle çalışabilen cihaz bir İngiliz firması tarafından geliştirilmiş.

Dünyaya Çekoslovak ve Doğu Alman basını ilan etti

Sovyetler İspanya'da Carillo'ya rakip bir parti örgütledi

● Moskova yanlıları 1968 yılında Çekoslovakya'nın işgalinden bu yana Carillo'yu yıkmaya uğraşıyorlar.

● Yeni kurdurulan "partinin" başını 38 yıldır Moskova'da yaşayan Enrique Lister çekiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ haftalarda Doğu Alman ve Çekoslovak yayın organları "İspanya Birleşik Komünist Partisinin" kurulduğunu haber verdiler.

Ne var ki, Doğu Alman ve Çekoslovakya yayın organları, kurulduğunu bildirdikleri bu partinin, Carillo'nun "İspanyol Komünist Partisine" düşman Moskova yanlısı iki hizipten oluştuğundan hiç söz etmediler.

Doğu Alman "Horizont" dergisi, kongrenin dışarıdan yardım ve teşvik sonunda toplandığını itiraf etti. Kongreye katılan üç yüz kadar davetlinin çoğu Moskova yanlısı partilerin temsilcilerinden oluşuyor. Gene aynı derginin bildirdiğine göre, "İspanya Birleşik Komünist Partisi" adı takılan bu hizbin 25 kişilik merkez komitesinin bilinen tek adı Enrique Lister. Lister 10 yılı aşkın bir süredir Moskova'nın safında Carillo'ya karşı mücadele ediyor.

SANTIAGO CARILLO

SOVYET YANLILARININ HİZİP FAALİYETLERİ

İSPANYA Komünist Partisi" içindeki Sovyet yanlılarının bölücü faaliyetleri esas olarak 1968 yılında, partinin Çekoslovakya işgalini kınamasıyla su yüzüne çıktı. Partinin işgali kınama kararı üzerine Moskova yanlıları ayaklandılar. Ayaklanmanın başını, Yürütme Komitesi üyesi Eduardo Garcia ile Merkez Komitesi üyesi Augustin Gomez çekiyordu. Her ikisi de Moskova'da yaşıyorlardı. O sırada Çekoslovakya'nın işgalinin kınanmasına karşı çıkanlar bir avuçtu. Enrique Lister, partinin çoğunluğunun yanında yer almıştı.

1969 yılında Garcia ile Gomez, gerek İspanya'da gerekse yurt dışında sürgünler arasında Carillo'ya karşı bir kampanya yürütmeye başladılar. Sovyetlerin yardımıyla sağa sola kışkırtıcı yayınlar yolladılar. Gomez ile Garcia beşinci kol faaliyetlerini partinin "revizyonist, milliyetçi ve Sovyet aleyhtarı bir politika izlediği" iddiasının ardına gizlemeye çalışıyorlardı.

Sonunda 1970 yılının başında Gomez'le Garcia partiden ihraç edildiler. Ama bu arada İspanya Komünist Partisinin içindeki Sovyet yanlısı hizbin başına Enrique Lister geçti.

1970 Eylülünde Lister ile 4 Merkez Komitesi üyesi daha hizipçilik yaptıkları için partiden ihraç edildiler. Bunun üzerine Sovyet yanlıları parti yayın organı Mundo Obrero'ya rakip bir dergi çıkarmaya başladılar ve kampanyalarını hızlandırdılar. Bir avuçluk hiziplerine "İspanya Komünist İşçi Partisi" adını taktılar.

ÜSTÜ ÖRTÜLÜ SOVYET DESTEĞİ

ENRİQUE Lister'in başını çektiği hizip ne İspanya içinde ne de dışarda Carillo'ya karşı yürüttüğü kampanyada başarılı olamadı. Bu nedenle Sovyetler, bu hizbi açıkça değil, el altından desteklemeyi seçti. Hatta 1974 yılında Brejnev'in partisiyle, "İspanya Komünist Partisinin" yayınladığı ortak bildiride, "Kardeş partilerin saflarının birliğini baltalamayı amaçlayan bölücü faaliyetlerin kınanması" ibaresi yer aldı.

1976 yılında Franko faşizminin yıkılması ve "İspanyol Komünist Partisinin" üçüncü büyük parti olarak ortaya çıkmasıyla, Lister'in Sovyet yanlısı hizbi daha da zayıfladı. 1977 yılında, 38 yıldır yaşadığı Moskova'dan İspanya'ya dönen Lister, Carillo'ya karşı mücadeleyi sürdüreceğini açıkça ilan etti. Lister, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini alkışladı. İtalya Komünist Partisi Genel Sekreteri Berlinguer'e de saldırmaya başladı. Sovyetler Birliği hâlâ Lister'i el altından destekliyordu. Lister bir İtalyan dergisiyle yaptığı görüşmede bu durumu şöyle açıklamıştır:

"Kişisel düzeyde sosyalist ülkelerle ilişkilerimiz mükemmeldir. Ama resmi düzeyde hemen hemen hiç bir ilişkimiz yoktur. Bununla birlikte son Çekoslovakya ziyaretimde tamamen resmi bir şekilde karşılandım."

Lister'in Çekoslovakya'da resmi bir şekilde karşılanmasının ardından, İspanya'da Sovyetler'in beşinci kolu olarak "İspanya Birleşik Komünist Partisi" doğdu ve dünya kamuoyuna Doğu Almanya ve Çekoslovakya basını tarafından tanıtıldı.

Bolivyalı faşistlerin Başkan adaylarından eski diktatör Hugo Banzer

Bolivya da cumhurbaşkanı sorununu çözemedi

● Faşist subaylar darbe için fırsat kolluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Geçtiğimiz ayın sonunda sağcıların, özellikle de ordu içindeki sağcı unsurların erteletme çabalarına rağmen Bolivya'da Devlet Başkanlığı seçimleri yapıldı. Seçimlerden, Demokratik Halk Birliği'nin adayı Hernan Siles, oyların yaklaşık yüzde 40'ını alarak zaferle çıktı. Ne var ki bu ülkedeki istikrarlı bir durumun oluştuğunu söylemek zor. Çünkü Bolivya Anayasası bir kimsenin doğrudan Devlet Başkanı seçilebilmesi için oyların yüzde 50'den fazlasını şart koşuyor. Bu yüzden meselenin çözümü şimdi Kongreye kalmış durumda.

Kongrede Siles'in karşısında iki rakip var: Devrimci Milliyetçi Hareket adayı Victor Estenssora ile eski diktatör General Banzer. Her ikisi de sağcı görüşleriyle tanınıyor. Durum geçen yılkine oldukça benziyor. O zaman da seçimlerden sonra çözüm kongreye kalmış, kongrenin de bir adayda birleşememesi üzerine Bayan Guiller yeni seçimlere kadar geçici Devlet Başkanı olarak göreve başlamıştı.

Bayan Guiller'in işbaşına gelmesini, ortamdaki belirsizlikten yararlanarak tekrar bir darbe yapmaya kalkan faşist subaylara karşı bütün halkın direnmesi sağladı. Faşistler haziran ayındaki seçim öncesinde de darbe tehditlerine ve şiddet hareketlerine başvurmuşlar, halkın direnmesiyle karşılaşınca gerilemek zorunda kalmışlardı. Gözlemciler, bu kez kongre üyelerinin daha dikkatli davranıp faşist darbecilere yeni zeminler hazırlamayacağını umuyorlar.

Bolivya'dan gelen haberlere göre, ordunun çoğunluğu demokratik süreci destekliyor. Fakat özellikle komuta kademelerine yuvalanmış bir avuç faşist bunu kabule yanaşmıyor.

Ancak darbecilerin arkasında bir desteğin bulunmaması, işlerini güçleştiriyor. ABD yönetiminin demokratik süreci desteklediği biliniyor. Bu yüzden Bolivya'da aşırı sağcılar ABD'yi hedef alan söz ve davranışlarda bulunuyor. ABD yönetiminin Bolivya'nın da Venezüela, Kolombiya, Peru ve Ekvator gibi demokratik sürece girmiş diğer Latin Amerika ülkelerine katılmasını ve Arjantin, Şili gibi ülkelere örnek olmasını istediği tahmin ediliyor. Yine de Bolivya'nın demokratik sürece girmesinde esas etkenin, zamanında bu uğurda çetin mücadeleler veren halk olduğu tartışma götürmez.

Bolivya'da geçtiğimiz yıl halk Albay Natusch'un darbe girişimini başarısızlığa uğrattı. Yukarıda La Paz'da tanklara direnen Bolivyalılar görülüyor.

Zonguldak'tan okuyucumuza cevap

ABD ve faşist diktatörlükler

sorular ? cevaplar

SORU: AMERİKA'nın elindeki pazarların bir kısmını kaybederken, elindeki diğer pazarları kaybetmemek için daha sıkı ve baskıcı rejimlere başvurması gerekmez mi? (Zonguldak'tan bir okuyucu)

CEVAP: Devrimciler, mantık yürüterek bazı sonuçlara varmak yerine olgulardan hareket etmelidir. "Böyle olması gerekir, öyleyse böyle olmaktadır" dersek, gerçeklerden koparız. Devrimcilerin yöntemi "Böyle olmaktadır, öyleyse böyledir" tarzında olmalıdır.

Eğer emperyalistler her istediklerini yapabilselerdi, "kadir-i mutlak" olsalardı, gerçekten bu söylediğiniz de doğru olurdu. Ama emperyalistlerin her istediklerini keyiflerince yapabilmeleri mümkün değildir. Dünya halklarının emperyalistlere karşı verdikleri mücadeleler emperyalistleri geriletmektedir. Öte yandan emperyalistler arasındaki mücadeleler birçok noktada birbirinin elini ayağını bağlamalarına yol açmakta, onları sınırlamaktadır. Hele bugün Üçüncü Dünyanın mücadelesinin daha da geliştiği şartlarda, emperyalistlerin istedikleri gibi hareket edebilmeleri mümkün değildir.

Bugünkü durumu tahlil edelim: Birincisi, olgular söylediğiniz durumun tam tersini göstermektedir. ABD eskiden yanında yer aldığı baskıcı rejimlere desteğini artık çekmekte ve daha ılımlı rejimlerin kurulmasına önayak olmaktadır. Portekiz, İspanya, Yunanistan vb, bunun örnekleridir. Diğer yandan ABD, darbeler yapıp destek talep eden yerli gericilerin bu isteklerine de eskinin tersine olumlu cevap vermemekte, Bolivya'da olduğu gibi bu tür darbe girişimlerinin başarısızlığına yol açan bir siyaset izlemektedir. İkincisi, dünyanın dört bir yanında faşist diktatörlükler kurmak ve bunları ayakta tutmak bir güç meselesidir. ABD güçlü olduğu dönemlerde bunu uygulayabiliyordu. Ama artık dişleri dökülmektedir ve böyle bir uygulamayı sürdürmek için eskisi kadar güçlü değildir. Üçüncüsü, ABD'nin böyle bir siyaset uygulamasını gerektiren şartlar ortadan kalkmış bulunmaktadır. ABD, bugün eskisi gibi dünyanın en güçlü ve en saldırgan emperyalisti değildir. Arkadan yetişen Sovyetler Birliği onu saldırganlıkta geride bırakmış ve bu yeni emperyalist güç, doğrudan doğruya ABD emperyalizminin sömürü alanlarına göz dikmiş bulunmaktadır... ABD'nin sömürü alanları o bölgelerdeki halklar tarafından tehdit ediliyor olsaydı, o zaman ABD elbette bu halklara baskı yapmayı esas alırdı. Ama durum böyle değildir. ABD'nin sömürü alanları, bu bölgelerdeki halklar tarafından değil, başka bir emperyalist, Sovyetler Birliği tarafından tehdit edilmektedir. Bu yüzden, ABD, siyasetlerini Sovyetler Birliği'ne karşı koymak açısından belirlemek zorunda kalmaktadır. Dördüncüsü, ABD, bütün bu nedenlerle eski siyasetlerini adım adım değiştirmektedir. Geçmişte, kendisinin sömürü alanları elde etmesine ya da hegemonyasına karşı çıkan, kendisinin ilerlemesine "dur" diyen herkesi baskı altına alan ABD, bugün Sovyetler Birliği'nin ilerleyişine "dur" diyen herkesle belli bir ittifak siyaseti izlemek zorunda kalmıştır.

Bu nedenle faşist diktatörlükler kurma siyasetini bırakmış, Sovyetler Birliği'ne karşı olan çeşitli kesimlerin uzlaşması temelinde daha ılımlı rejimlere yönelmiştir. Hatta bu durum ABD'yi dünya halklarıyla ve sosyalist ülkelerle de uzlaşmaya sevketmiştir. Dünyanın en güçlü emperyalist ülkesi olduğu dönemlerde, Çin Halk Cumhuriyetini tecrit etmeye ve imkanlar çıksa yıkmaya çalışan ABD, bugün Çin Halk Cumhuriyetini Sovyetler Birliği'nin yayılmasına karşı en önemli müttefik olarak görmektedir.

Devrimciler, "kör değneği beller gibi" eskiden var olan bir gerçeği tekrarlayıp durmamalı, gerçeğin sürekli değiştiğini unutmamalıdırlar.

CHP Milletvekili...

(Baştarafı 1. sayfada)

...balandığını söyledi.

Cinayetin duyulmasından sonra, Köksaloğlu'nun kaldırıldığı Şişli Çocuk Hastanesi önüne gelen CHP'liler, MHP ve Türkeş aleyhinde sloganlar bağırdılar.

ECEVİT: "İLK KEZ BİR TBMM ÜYESİ TERÖRİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLİYOR"

Köksaloğlu'nun faşistler tarafından katledilmesi ile ilgili olarak bir basın toplantısı düzenleyen CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, "İlk kez, bir TBMM üyesi de, teröristlerin kurşunlarına hedef olarak yaşamını yitirmiştir. Olay parlamenter demokrasiye yönelik menfur bir saldırıdır" dedi.

"İçişleri Bakanının anarşi önlendi müjdesinden iki gün sonra bir parlamenterin katledilmesine" dikkati çeken Ecevit, CHP Ortak Grubunun parlamenter demokrasinin karşı karşıya bulunduğu tehlikeleri görüşmek üzere, çalışmalarını sürdüreceğini söyledi.

DEMİREL BAŞSAĞLIĞI TELGRAFI ÇEKTİ

CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nun öldürülmesinden sonra CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e bir başsağlı telgrafı çeken Başbakan Demirel, cinayetten büyük üzüntü duyduğunu belirtti. İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil de, olayla ilgili olarak gazetecilerin sorularını cevaplarken, İstanbul polisinin alarmda olduğunu, ancak katili gören kimse olmadığını söyledi.

PERİNÇEK'İN AÇIKLAMASI

TİKP Genel başkanı Doğu Perinçek de cinayetle ilgili olarak yaptığı açıklamada şunları belirtti.

"İstanbul Milletvekili Sayın Abdurrahman Köksaloğlu'nu katledenler ülkemizin geleceğine, yurdumuzdaki barışa, halkımızın birliğine, özgürlüğüne ve parlamentoya karşı büyük bir kasıt içindedirler. Büyük bir hınçla ve acıyla bu cinayeti öğrenmiş bulunuyorum. Bu son cinayet yüreği Türkiye için çarpan herkes için bir alarm olmalıdır. Köksaloğlu'nu katledenler hükümetin hemen yanıbaşında durmaktadır. Türkeş'in elinden tutarak barış sağlanamaz. Moskova'nın yıkıcılığına ve MHP'nin zorbalığına karşı bir Milli Birlik Hükümeti kurulması artık Türkiye için bir zorunluluk halini almıştır. Bütün halkımızın, CHP'lilerin başı sağolsun."

31 Martta...

(Baştarafı 1. sayfada)

zım Paşa'yı kurşunlayarak öldürdüler.

Gericiler milletvekili ve bakandan sonra yollarda rastladıkları genç öğrencileri ve aydınları katlederken Sultan Abdülhamit isyancıların affedileceğini ilan ediyordu. Sonunda "şeriat" diye ayaklanan gericiler bastırılıyor elebaşıları idam ediliyor ve Sultan Abdülhamit tahttan indiriliyordu.

Osmanlı döneminde ikinci suikast Sadrazam (başbakan)) Mahmut Şevket Paşa'ya yapıldı. 11 Haziran 1913 günü Sadrazam Divanyolunda silahlı saldırıya uğradı ve öldürüldü.

Cumhuriyetten sonra Atatürk'e karşı düzenlenen çeşitli suikast teşebbüsleri başarılı olmadı.

TBMM tarihinde Köksaloğlu'nun öldürülmesi ikinci siyasi öldürme olayı. Bundan önce, 1923 yılında, Trabzon Mebusu Ali Şükrü Bey, Topal Osman tarafından tuzağa düşürülerek öldürülmüştü. Daha sonra bir bağ evinde kıstırılan Topal Osman giriştiği çatışmada ölü olarak ele geçirildi.

Bu olaydan sonra 1964 yılında İsmet İnönü'ye Başbakanlık binasından çıkarken Mesut Suna adlı birisi tarafından tabancayla ateş açıldı. Ancak suikastçı başarılı olamadı.

Katledilen Köksaloğlu parlamenter veya bakan olduğu sırada öldürülen beşinci kişi.

Malatya'da...

(Baştarafı 1. sayfada)

derdi. 5 Fen D'de. Bülent Aygün'den sonra ÜYD İkinci Başkanı.

Vahap Aktaş: Devrimci Halkın Yolu'ndan. Bir ara hastalandı. Arkadaşları, "yiğit militanımız hastalanmış" diye binlerce lira bağış topladılar. Ankara'ya gönderip tedavi ettirdiler. Okula döndükten sonra MHP'ye katıldı. Şimdi devrimci öğrencilere sık sık saldırıyor.

Tevfik Çetinkaya: (6 Matematik) Devrimci Halkın Yolu'ndan. O zamanlar belki on kere Aydınlık gazetesini yırtmıştır. "Bu okulda MHP'li yok, faşizmi TİKP temsil ediyor, herkes bunlara saldırmalıdır" derdi. Şimdi de, "Komünistleri temizlemek için Aydınlıkçılara saldırmalıyız" diyor.

Abidin Dirican: Dev-Sol'dan okulda oligarşiyi Aydınlık temsil ediyor diyerek, Aydınlıkçılara sürekli saldırdı. Ayrıca iki MHP'linin kafasını kırmıştı.

Hasan Kayaşahin: Dev-Yol'dan. 4 Z sınıfında. Şimdi MHP'nin okuldaki saldırılarının başını çekiyor.

Nuri Biçer: 'Ülkücü öğrencileri okula almamak gerekir' diyordu.

Politika...

(Baştarafı 1. sayfada)

diği, öğrenildikten sonra da Anadol'a karşı düşmanca bir tutum alınarak, 2 Nisan 1980 günü işten çıkartıldığı bildirildi.

4 aydır tazminatını alamayan Zihni Anadol'un alacağı ödenmediği taktirde Politika gazetesini mahkemeye vereceği öğrenildi.

KAYIP — Nüfus cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Ali TEMİZ

Sürgün yapıp...

(Baştarafı 3. sayfada)

yıldız Çankırı'ya, Ali Koç Ele geçmez Yozgat'a, Remzi Car Elazığ'a, Kadriye Mert Lüleburgaz'a, Ahmet Naci Elazığ'a, Niyazi Bilgenoğlu Erzurum'a, Havva İşgör Konya'ya, Necdet Tezcan İstanbul'a, Aynur Sarıgül Tekirdağ'a, Hatice Türk Çanakkale'ye, Ayşe Dönmez Hayrabolu'ya sürüldüler. Kız Öğretmen Lisesi Müdürü Mesut Bahçe ise Tekirdağ'a sürüldü.

Bu arada Ticaret Lisesi öğretmenlerinden Orhan Patır Elazığ'a, Rıza Şar Yozgat Yerköy'e sürülürken, Karaağaç Ortaokulunda görev yapan Hasan Öztürk ve Nurten Öztürk Kadıdondurma köyüne atandılar. İsmail Çallı ise Meriç Lisesine gönderildi. İbrahim Özdemir ve Şahinde Ağaoğlu adlı öğretmenler de Keşan ve Kırklareli'ne sürüldüler.

EDİRNE: TRAKYA'DA PİLOT BÖLGE

Edirne'de onlarca öğretmenin sürülerek yerlerine MHP'lilerin doldurulması halkı huzursuz etti. Öğrenci velileri ve öğretmenler MHP'nin Trakya'da Edirne ilini pilot bölge seçtiğinin anlaşıldığını belirterek, sürgünlerin durdurulmasını istediler. Bu arada öğretmen sürgünlerini yazan Vatandaş gazetesi de MHP'li faşistler tarafından tehdit edildi.

ENERJİ BAKANLIĞI MADEN DAİRESİNDE SÜRGÜNLER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı Maden Dairesinde sürgünler yeniden başladı. İdari ve Malî İşler Dairesi Başkanı Ali Özdemir 10 kişilik bir polis ekibiyle 10 memurun tayinlerini tebliğ ettirdi.

Daha önce de 30 kişi sürgün edilmiş, sürgünlere karşı çıkan İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı Yener Özgün istifa etmişti. Bu arada sürgün edilenlerin yerine MHP'li komandoların alınacağı söyleniyor. Özellikle Emek Mahallesinde çeşitli olaylara karışmış bulunan MHP yanlısı Ertan Yazan'ın İdari İşler Şube Müdürlüğüne getirilmeye çalışılması memurları tedirgin ediyor. Ertan Yazan daha önce de daireye alınmaya çalışılmış memurların tepkisi sonucu atanamamıştı.

Öte yandan memurlar, bakanlıktaki sivil ve resmi polislerin hakaretlerine maruz kaldıklarını hatta dövüldüklerini söylediler.

Sovyet askerleri...

(Baştarafı 3. sayfada)

ı işgalini kınayan paragrafın metinden çıkarılmasını istediler. Fransa Büyükelçisinin reddetmesi üzerine Büyükelçinin Sovyet Televizyonuna çıkmasına izin verilmedi.

Sovyet makamları 4 Temmuzda Amerikan Elçisinin de ABD'nin bağımsızlık bayramı nedeniyle hazırladığı ve Afganistan olaylarına değinen mesajının televizyondan yayınlanmasına izin vermemişlerdi.

TİKP Diyarbakır...

(Baştarafı 3. sayfada)

na başvuran Gergerli daha sonra Birinci Şubeye sevkedildi. Gergerli Sıkıyönetim Komutanlığına sevkedilmek üzere iki gün de emniyette tutuldu.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan TİKP Diyarbakır İl Örgütü, bizzat Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Savcısının kitap bulundurmanın suç olmadığına dair açıklamasını hatırlatarak şöyle dedi: "Askeri Savcının, yasaklanmış dahi olsa evlerden matbuatın toplanmayacağına dair kararı bulunmasına rağmen, emniyet yetkilileri Sıkıyönetim Askeri Savcılığının bu kararını hiçe sayarak kanunsuz uygulamalarına devam etmektedirler."

Ayrıca gözaltına alınan İl Yönetim Kurulu üyesini sormaya giden İl Yönetim Kurulu üyesi Cezmi Kenan Arkış, Birinci Şubede görevli Şevket adlı polis memurunun hakaretine uğradı. Basın açıklamasında yetkililerin bu konuda soruşturma açmaları da isteniyor.

Suriye'de...

(Baştarafı 3. sayfada)

nin açıklanmasından sonra FKÖ lideri Yaser Arafat, Papa'yı Filistin göçmen kamplarını ziyaret etmeye çağırdı.

Arafat ayrıca, Lübnan Ulusal Hareketi lideri Halil Canbolat ile yaptığı görüşmeden sonra Beyrut'taki bütün FKÖ bürolarının kapatılacağını açıkladı.

Bu arada Hıristiyan milisler, bütün Hıristiyanların Filistinlilere karşı birleşip "Kurtuluş Savaşı" vermesini istedi.

ÖZERKLİK GÖRÜŞMESİ

Kahire'de Mısır ve İsrail arasında Filistin'in özerkliği konusunda çok az ilerleme kaydedildiği, ancak görüşmelerin sürdürüleceği belirtildi.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat Mısır Haber Ajansı İNA'ya verdiği demeçte, İsrail Başbakanı Menahem Begin ile ortak bir belge imzalamak istediğini söyledi. Sedat, "İsrail halkı barış istiyor, ancak İsrail hükümeti buna yanaşmıyor" dedi. Sedat, Kudüs'ün bölünemeyeceğini, Müslümanların haklarına saygı gösterilmesi gerektiğini söyledi.

KAYIP — Belediyeden aldığım serbest kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Haydar ÇALIŞKAN

Ders çıkarmak gerekir

(Baştarafı 1. sayfada)

Kendisine devrimciyim, faşizme karşıyım, özgürlük ve demokrasiden yanayım diyen ve birazcık sorumluluk duyan kişi, kuruluş ve grup ne yaptığını çok iyi hesaplamalı, şöyle salim kafayla geçmişini iyi incelemeli; geçmişinde yaptığı olumsuzluklardan dersler çıkarmalı, her adımını iyi hesapladıktan sonra atmalı, halkın güçlerini bölen anti-faşist, anti-emperyalist güçlerin birliğine hizmet etmeyen, karşı-devrimcilerin ekmeğine yağ süren, MHP'nin terörüne, Rusya'nın bölücülüğüne hizmet eden eylemlerden kaçınmalıdır.

Kendisine devrimciyim diyen her kişi ve grubun yukarıda saydığımız ilkelere uymasının zorunlu olduğu bir zamanda ne yazık ki özellikle bazı gruplar devrimcilik adına bilerek ya da bilmeyerek MHP'nin bir yan örgütü gibi hâlâ bölücü ve kışkırtıcı faaliyetlerini sürdürüyorlar. Bazıları hâlâ kendileriyle aynı görüşte olmayan birisinin yolunu kesip dövdükten sonra üstündeki eşyalarını almayı, kendi görüşü doğrultusunda yayın yapmayan gazete, dergi ve kitabı yırtmayı, satışını engellemeyi, başkalarının fikirlerini zorbalıkla bastırmayı, esnafları tehdit edip haraç almayı, Alevi yurttaşlar arasında Sünni düşmanlığı, Sünniler arasında Alevi düşmanlığı körüklemeyi devrimcilik sanmaktadırlar.

Yıllardan beri bu tür eylemlerin devrimcilikle uzaktan yakından hiç bir ilişkisinin olmadığını büyük bir sabırla anlattık. Bu tür yöntemlerin faşistlerin yöntemleri olduğunu kendilerine anlata anlata dilimizde tüy bitti. Hatta kendilerine "Bu hatalı ve yanlış yoldan gitmekte ısrar ederseniz sizin yaptıklarınızın alasını yapanların, yani MHP'nin yanına gidersiniz" dedik. Nihayet birçokları zoru görünce, şimdiye kadar devrimcilik adına yaptıkları zorbalığın en iyisini yapan MHP'nin kucağına gittiler. Ama ne yazık ki geriye kalanlar hâlâ yapılanlardan hiç bir ders çıkarmış değildirler.

MHP'liler...

(Baştarafı 1. sayfada)

TRABZON'DA FAŞİSTLER 1 KİŞİYİ ÖLDÜRDÜ, 10 YARALI VAR

MHP'li faşistler Trabzon'da bazı yurttaşların oruç tutmadıklarını bahane ederek bir kahveyi bombaladılar. Olayda Ahmet Çolak adlı bir yurttaş hayatını kaybetti. İlhan Albayrak, Ali Barutçu, Suat Kurdoğlu, Bahri Takmaz, Musa Sevim, Mustafa Kaplan, Hüseyin Aydın, Ercan Atalay, Osman Gedikli ve Lütfü Kalaycı adlı yurttaşlar da olayda yaralandılar. Öte yandan Halkın Yolu adlı gruba ait olduğu öne sürülen bir dernek de bombalandı. Bu olayda da bir kişi yaralandı. Ayrıca faşistler sahilde Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencilerine ateş açtılar. Sahilde meydana gelen bu olayda da bir genç yaralandı.

FAŞİSTLER DÜZCE'DE LOKANTALARI TAHRİP ETTİLER

Pazartesi günü bir grup MHP'li faşist, Bolu Düzce'de açık olan lokantalara saldırarak camlarını kırdılar. Güpegündüz saldıran komandolara halk büyük bir tepki gösterdi. Komandolar bir hafta önce dağıttıkları bildiri ile Düzce esnafını tehdit etmişlerdi.

GAZİOSMANPAŞA'DA FAŞİST SALDIRILAR

Ramazan ayına girilmesinden sonra İstanbul Gaziosmanpaşa'da MHP'lilerin ve bazı polislerin vatandaşlara yönelik baskıları arttı. Komandolar ve bazı resmi görevli polisler, oruç tutmayan vatandaşlara, "niye oruç tutmuyorsun" diye sorarak dayak atıyorlar. Dışardan gelen komandolar özellikle Gaziosmanpaşa meydanında iş bekleyen inşaat işçilerini tehdit ediyorlar.

FATİHTE AKINCILAR HALKA ZORLA ORUÇ TUTTURMAK İSTİYORLAR

Ramazan ayının başlamasıyla birlikte İstanbul Fatih semtinde faaliyet gösteren Akıncılar, halka zorla oruç tutturmak için baskı yapıyor, bakkal, kahveci ve diğer esnafı dükkanlarını kapatmaya zorluyorlar.

Fatih semtindeki baskılarla ilgili olarak Türkiye İşçi Köylü Partisi Fatih İlçe Örgütü tarafından basına yapılan açıklamada Akıncılar'ın "Grup kararı aldık, burada oruç tutmayan kimse kalmayacak, tutmayan olursa siz de ona yiyecek, içecek bir şey satamazsınız. Bunun için herkes dükkanını kapatacak. Uymayanların başına geleceklerden biz sorumlu değiliz" dedikleri belirtildi. Sözkonusu grubun Fatih semtinde kolkola gezen eşlere ve ailelere de baskı yaptıkları belirtilen açıklamada bayanlara sarkıntılık yapıldığı da yer aldı. TİKP Fatih İlçe Örgütünün açıklamasında şunlar belirtildi:

"Akıncıların buradaki faaliyetleri hakkında bugüne kadar defalarca çeşitli mercilere duyuru yapıldı ve önlem alınması istendi. Fakat burada önleyici tedbir alınmaması sonucu Akıncılar bütün esnafa zorla dükkan kapattırabiliyor."

Açıklamanın sonunda "Fatih'de zorbalık önlenmeli ve huzur sağlanmalıdır" denildi.

ANKARA'DA 2 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ, 1 CESET BULUNDU

Dün sabah saat 10.30 sıralarında İmrahor Caddesinde çıkan silahlı çatışmada 39 yaşında 6 çocuk annesi Satı Tamtekin başından aldığı kurşunla öldü.

Dün sabaha karşı 04.00 sıralarında Aydınlıkevler Hasköy Mahallesinde oturan İdris Akpınar'ın evine bomba atıldı. MKE'de memur olarak çalışan İdris Akpınar yaralı olarak kaldırıldığı hastanede öldü.

Örnek Mahallesindeki bir evin bahçesinde bulunan lağım çukurunda bir erkek cesedi bulundu. Cesedin bir ay önce kurşunlanan birine ait olduğu öğrenildi.

FAŞİSTLER K. MARAŞ'TA BİR ÖĞRETMENİ ÖLDÜRDÜ

Kahramanmaraş Tekel Müdürlüğü civarında, Endüstri Meslek Lisesi Fen Dersleri öğretmenlerinden Cahit Kılıç, önceki gün saat 8.30 sıralarında eşkali belirlenen bir kişi tarafından yaylım ateşine tutularak öldürüldü. Öğretmenin K. Maraş'a ocak ayında tayin edildiği ve Ankara Palas Otelinde kaldığı öğrenildi. Cahit Kılıç çevrede demokrat ve yurtsever bir öğretmen olarak tanınıyordu.

Ecevit, sahte solla işbirliğinin CHP'yi zayıflattığını söyledi

Topkapı...

Apocular TİKP K.Maraş İl yöneticisinin akrabalarını pusu kurup katletmek istedi

Fatsa'da...

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının açıklaması

Okkeş Kenger: "Yavuz Selim de Şah İsmail'in ayaklanmasını ezmişti" dedi

Davanın bir numaralı sanığı K.Maraş katliamını savundu

CHP Gençlik Kolları: "İçişleri Bakanı, devlet kurumlarının faşist odaklarla ortak çalıştığın kanıtlıyor"

"Biz çalışmak...

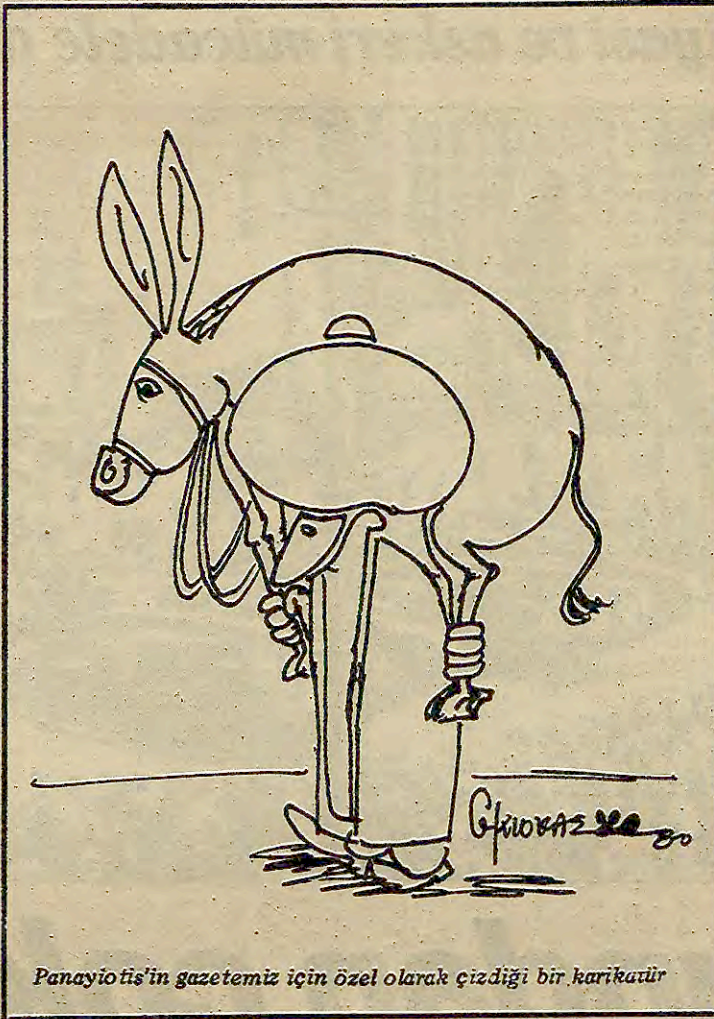
Denktaş...

Giokas Panayiotis, Akşehir'de Basın-Yayın Genel Müdürlüğü Özel Ödülünü aldıktan sonra.

Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmasında Basın-Yayın Gn. Müd. Özel Ödülünü alan Yunan çizeri

Giokas Panayiotis:

«Türk karikatürünün dünyada çok önemli bir yeri var»

Panayiotis'in gazetemiz için özel olarak çizdiği bir karikatür

Erhan Yalvaç

— Bize kendinizi tanıtır mısınız?

— 1935 yılında Atina'da doğdum. Atina Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesinden mezun oldum. İki dergiye birden karikatür çiziyorum. Bunlardan "Trast Toi Geliki" bir haftalık mizah dergisidir. Ayrıca 1974-76 yılları arasında günlük Atinaiki gazetesinde çizdim.

— Yunan karikatüründen söz eder misiniz?

— Bizde sayıca az olmakla birlikte iyi karikatürcüler vardır. Genellikle siyasal konular işlemektedirler. Petrol, Ege sorunu, Türkiye ile ilişkiler en çok ele alınan konulardır.

— Türkiye-Yunanistan gerginliğinin çözülmesinde karikatürcülere ne gibi görevler düşmektedir sizce?

— Bu konuda salt karikatürcüler değil herkes, tüm sanatçılar da iyiye çalışmalı kötüye çalışmamalı. Türkiye ve Yunanistan'ın birbirine karşı silahlanmasına karşıyım. Bunların parası bizlerin çocuklarının cebinden çıkıyor.

— Türk karikatürünü tanıyor musunuz?

— Tanıyorum ve burada da yeniden izledim. Dünya karikatüründe çok önemli bir yeri olduğunu görüyorum.

— Yunanistan'daki halk mizahı hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

— Bizde de bir Nasreddin Hoca vardır. Sizde Hoca için söylenen, dilden dile dolaşan öykülerin çoğu Yunanistan'da da bilinir ve sevilir. Ayrıca özel olarak kendi karikatürlerimden söz edersem, benim bir kahramanım vardır. Buna Yunan Karagöz'ü diyebiliriz. Bu halk kahramanını bazen Karamanlis'le, bazen diğer politikacılarla konuşturarak, taşlama türünde karikatürler çizerim.

Tuncel Kurtiz'in yönetmenliğini yaptığı «Mutluyuz Biz» filmi, İsveç'te gösterilmeye başlandı

Yavuz Çekirge (STOCKHOLM)

Bir süreden beri İsveç'te yaşamakta olan tiyatro ve sinema oyuncusu Tuncel Kurtiz, ilk uzun metrajlı filmiyle İsveç'te ilgi topladı. Çekimi büyük ekonomik güçlüklerle gerçekleştirilen film "Mutluyuz Biz"(Gül Hasan) yakında Türkiye'de de gösterilmeye başlanacak.

İsveç'te uzun yıllardır yaşamakta olan eski tiyatro oyuncularından Nurettin Sezer'in, meyvecilikten bulaşıkçılığa kadar her türlü işte çalışarak biriktirdiği paralarla ve son anda İsveç Film Enstitüsünün de maddi yardımıyla çekimi ve kurgusu gerçekleştirilen film, İsveç'teki Türk işçilerinin yaşamını konu ediniyor.

Filmin yönetmeni Tuncel Kurtiz, İsveç'te çalışmakta olan Türk işçilerini dolandırarak bir film yapmak isteyen sahte film yönetmenini canlandırıyor. Ayrıca Müjdat Gezen, Ozcan Özgür, Erol Demiröz, Yaman Okay, Savaş Dinçel gibi tanınmış tiyatro oyuncularına da filmde rastlamak mümkün. Filmin kameramanlığını Salih Dikişçi ve Asıl Bayyıldız yapıyorlar.

Geçtiğimiz haftalarda İsveç'te gösterilmeye başlanan "Mutluyuz Biz" ya da "Gül Hasan" İsveç basın organlarınca ilgi gördü. Filmin "alışılmamış bir güldürü türü" olduğunu belirten İsveç sinema eleştirmenlerinin filmde yansıyan olumsuz İsveç görünümünden rahatsız oldukları dikkati çekti.

17.9.1979 (1)

"...kocaman bir devin midesine dalar gibi Kapalıçarşı'ya daldım"

Sait Maden'e, "Abi, şimdi hareket ediyorum, bir yere ayrılma!" dedim telefonda. Güldü -abi- sözcüğüne. "Ayrılmam abi, sen de sağa sola uğrama!"

Aynaya baktım, kravatımı düzelttim, çıktım. Sonbaharın başladığını müjdeleyen dün geceki sık ve sürekli yağmurla sulanan bitkiler dipdiriydi; ılık güneş ışınları ıslaklıklarını parlatıyordu. Bu parlaklık sağlıklı, hayat dolu, cıvıl cıvıl bir genç kızın resmini canlandırdı gözlerimin önünde, onun delişmenliklerini, sınırsız tutkularını, gerçeklerin ötesinde kurduğu renkli hayal evrenini, taze heyecanlarını, tükenmeyen enerjisini düşündüm. Konuştum, ellerini tuttum [illegible] arasında. Öten bir kuşla o kısa dalgınlıktan sıyrılıp kendime döndüm. Yapraklardan yapraklara billur damlacıklar düşüyordu sessiz seslerle ve gövdeler kıpırdıyordu. Akşamları açıp baygın kokusuyla durgunları devindiren, belleklerdeki bütün anı kapılarını ardına kadar açan sarı ezan çiçekleri, gündüzden nefret eden gece safaları, koyun gözleri, kadifeli aslan ağızları, mor hünkar baltaları, begonyalar, sevdalı karanfiller, [illegible] zarif saksı fesleğeninden biberal, kocaman kafalı bir yıldız, azıcık sararı "Acıssooo!" diye bağırtan ve havaya sıçratan, adını dinamit koyduğum çiçek biberlerinden avuç dolusu kopardım. "Gidiyorum!" dedim. Ortalık serinlemişti, soğuk hafifçe ürpertiyordu ama hızlı hızlı yürüyünce [illegible]. Tenha sokak, evleri, bahçeleri, duvarlardan sarkan ağaçları ile enfes bir tabloydu. Zihnimi bir [illegible] aydınlattı. Birikimler, deneyler, olaylar, tanıklıklar, yaratıcılığımın irili ufaklı depolarını tıkabasa doldurmuş, yapısına uygun dilini oluşturmuş imgelerini üretmişti. Daha fazla beklemenin anlamı yoktu. Gaziosmanpaşa'nın romanını yazabilirdim artık. La Paloma'yı ıslıkla çaldım. Yolcuları inince, [illegible] koltukları boşalan, başından trafik serüvenleri geçmiş yaralı minibüse mazotlu, yağlı ve benzinli duraktaki yolculardan önce davranarak bindim, bıyıkları yeni terlemiş onaltı onyedi yaşlarında bir delikanlının yanına oturdum. Ama hemen tedirginleştim. Bakışları ürkütücüydü, vurmak, kırmak, öldürmek gibi insanın [illegible], canavarlığını yansıtıyordu. Ya kavgadan dönüyor ya da kavgaya gidiyordu. Kimbilir belki de cinayet işlemiş bir katildi, bir katil adayıydı. Bombalamalar, tuzaklar, sabotajlar, otobüslerin, kahvelerin, evlerin taranması, her gün canlarını yitirenlerin çoğalması nedeniyle güven duymuyordum hiç yanımdaki yolcuya. Topçular'da ince sinirlerim yatıştı, rahatladım, camın kenarına yerleştim. Bu kez lumpen yaşamanın dipindeki karanlıklarda mutluluk arayan hiç eğitim görmemiş canlılardan, bencillerden biri, ahırdaki hayvanların tepinmelerini anımsatan bir kaykılma, bir dirsek vuruşuyla güzelim yıldızın boynunu kırdı, derinin ucunda sarktı yıldız... Öfkeyle baktım, kinlerimi, öçlerimi akıttım bu öküz vurdumduymazlığındaki mahlûk'a, Mehmet Kemal'in alayla -Necip- diye tanımladığı şeye... yalnız ağzımı açmadım düzeyimi zedelememek, beden olmayan bu yaratıktan bir çizinti almamak için...

Zavallı yıldızı okşadım, parmaklarımın [illegible] koydum, dikleştirdim. Evden çıkarken ruhumu kaplayan sevinç, o genç ve bu ayı tarafından üzüntüye dönüştürülmüştü. Gelişmemiş bir toplumda duyarlıklı aydınların, duyarlığı tanınmayan [illegible] her an yedikleri darbelerdi bunlar... Birlikte yaşamalarının bedeliydi. Çatır çatır yanıyordum, içim kan ağlıyordu.

Şehzadebaşı'nda indim. Tekerlekli tezgahlarda üzüm, elma, armut, domates, karpuz, kemik çekirdekli hıyar satan -köy kaçanlarının- [illegible] söyleşilerine kulak kabartırım. Tek dertleri paraydı, sanı kârdı, kazıklamaydı, dükkandı, evdi, arsaydı, otomobildi. Elektrik İdaresinin altındaki tünel desem değil, köprü desem değil bir yerdeki yarı karanlık -yol pazarı-na girdim, çöp yığınlarıyla örtülmüş tarihi kazılara, sidik kokusuna [illegible] rezil duvarlara diktim gözlerimi; ayakkabıcılar, gömlekçiler, kasetçiler, lahmacuncular, köftecilerle ve Yılmaz Güney, Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur, Bülent Ersoy posterlerinin arasından geçtim.

Hürriyet Alanı mızgarlıydı. Solumda yükselen İstanbul Üniversitesinin kapılarına yanaşmaktaydı askerler, polisler vardı. Sağımdaki Beyazıt Camiinin görkemli yapısı saygı uyandırıyordu. Avlusundaki şadırvanın musluklarının önüne çömelmiş abdest alanları, yüzlerce yıllık kestanenin altında oturup çay içenleri, ders çalışanları ve iş konuşanları (yazarlar olay çıkıyor diye terketmişlerdi kahveyi) görmeyecek, sahaflara uğramayacaktım. Kül renkli, yeşil taşlı, mercimek gözlü, besili güvercinler, yoksul hayırseverlerin, günahlarının bağışlanmasını isteyenlerin, dileklerinin gerçekleşmesi için dua edenlerin savurdukları yemlere kanat çırparak, dövüşerek, gurklayarak, toz kaldırarak saldırıyorlardı. Güneş kaldırım taşları pislikleriyle kirlenmişti. Masal artığı, hangi çağdan devrildiği kestirilemeyen eğri büğrü yemişlerin yanında yerli ve yabancı turistler poz poz resim çektiriyorlardı. Geze geze yoruldular, camiinin gölgesine sığınmışlar, sigaralarını tellendiriyorlardı. Dini kitapları, hacı yağları, ağır kokulu esans şişelerini, tesbihleri türbenin kenarına dizen çember sakallı, yeşil takkeliler; Yugoslavyalı göçmenlerin Yahudilere taş çıkartan bir açıkgözlülükle şip-şak çatıp ettikleri [illegible] dükkanları seyrettim. Atnalı biçimindeki kapısından kocaman bir devin midesine dalar gibi Kapalıçarşı'ya daldım.

Binbir kokunun karıştığı hava kalındı. Altından yapılan takıların sergilendiği kuyumcu vitrinleri gözkamaştıran bir aydınlıktaydı, bir sürü ampul yanıyordu; villalı, şişkin banka cüzdanlı, otomobilli, bir ayakları Avrupa'da tok ve mağrur sahipleri, dinlenmiş tombul yüzleriyle meslektaşlarına gülücük dağıtıyor, vitrinlerinin müşterilere tepeden bakıyorlardı. İki ayağı kalçadan kesik piyango biletçisi Hamparsum'a selam verdim, "Merhaba Muzafer" dedi. Çeşmeden yudumladığım su ılıktı. Giysileri hışırdayan, birbirlerine bilerek ya da bilmeyerek sürtünen, laf atılan, göz süzülen, kalçaları ellenen ve satın aldıklarıyla övünen tüketici kalabalığa [illegible] yürüdüm. Budanmış ıhlamurla[illegible] kolsuz başakaz heykelleri andıran [illegible] Nuruosmaniye Camisinin avlusunda [illegible] uzun saçlı bir kılavuz, esmer, etli [illegible] kadınlardan oluşan bir topluluğa İtalyanca bir şeyler söylüyordu. Çok genç, çok güzel, fıkırdak, sevişme özentileri [illegible] sezilen bir kadının yeşil gözlerinden ayrılmıyordu gözlerim. [illegible] kılavuzlar, antikacılar, kürkçü tezgahtarlar, gömlek değiştirir gibi yabancı kadın değiştiriyorlardı. Hepsinin Fransa'da, Almanya'da, İtalya'da, İngiltere'de bir sürü sevgilisi vardı. Kızdım onların sahip oldukları olanaklara sahip olamadığım için. Kızarmış ve yanık lekeleriyle bezenmiş, öteki yanları tüylü kabarık kalmış [illegible] kestanelerle kömür ateşinde pişirilen mısırlar iştahımı kabarttı. İkisinden de mi alsaydım?.. Duraksamadım, mısırcıya [illegible]. "İyi pişir [illegible]" Nicedir yakmadığım özlediğim meşe kömürünün fiyatını sordum. Kilosu, 15-17,50 lira arasında değişiyordu. Yirmi yıl önce eş dost bizim bahçede toplanırdık haftada bir kere. Kapaklı mangalın [illegible] kızgın ızgaraya ellerimle yoğurduk köfteler, pirzolalar, [illegible]. Kokular çevreye [illegible] [illegible]

[illegible] Bir köşe taşı sözcüğü, bir [illegible] görüntü, bir çağrışım bizleri en uzak [illegible] yığınlarını yağmalamaya [illegible]. Toplumsal [illegible] konuları [illegible] kurcalıyorduk ama [illegible] yattı. Boyuna konuşuyor, [illegible] heyecanla anlatıyorduk. [illegible] toplumun her kesimine [illegible] sevgisi egemen kılacak. "Dünya [illegible] karlığında biz de varız" diyecektik. Evet, öyleydi. Ama ereklerimize ulaşamamıştık. [illegible] mekanizması [illegible] kendine ve her şeye yabancılaştır[illegible] insanı düzeltme olanağına kavuşmuştuk. [illegible] kapkaranlık duvarları aşabilecek [illegible] geçemediğimizden. [illegible] Düzeni değiştirme fikrinin yaygınlaştırmıştık. Her türlü düşünce [illegible] söylenebilmesi, yazılabilmesi ortamını [illegible] temellerini atmıştık. İnsan özüne [illegible] varmak için hangi savaşım yöntemlerinin kullanılacağını göstermiş, bilinçlerdeki dinamizmi pekiştirmiştik.

(DEVAM EDECEK)

ISTIFASINI ISTEYEN KULÜPLERE HAK VERDİ

Hentbol Federasyonu Başkanı İbrahim Selet: «Ya düzeltirim, ya da giderim»

Hentbol Federasyonu Başkanı İbrahim Selet, istifasını isteyen kulüp yöneticilerine hak verdi. (Fotoğraf: AYDINLIK)

İSTANBUL

Geçtiğimiz günlerde basın toplantısı düzenleyerek istifasını isteyen İstanbullu yöneticilere hak verdiğini söyleyen Hentbol Federasyonu Başkanı İbrahim Selet;

"Ya düzeltirim, ya da giderim" dedi.

Federasyon Başkanı İbrahim Selet yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Suçlamaları kabul ediyorum. Teşkilatın çalışmadığını söylüyorlar. Evet, doğrudur ama ne yapalım, paramız yok ki. Çok şey istedik ama yapamadık. Mesela grup birinciliği yapılacaktı ama para yoktu. Öte yandan gençleri, ağabeylerine yakın olsunlar diye A Milli Takıma almıştık ama ona da karşı çıktılar. Ankara'daki Türkiye Şampiyonasının organizasyonu beğenilmedi. Evet, kabahatliyiz. Bizim bir basın komitemiz vardı ama Almanya'da olduğumuz için durumu komitemize iletemedik. Bu nedenle pek seyirci gelmedi ama ne yapayım, bu sporu millete daha sevdiremedik işte. Ayrıca bir de benim seyirci getirerek amigoluk yaptığımı iddia ediyorlar. Bunu söyleyen en çirkin ları söylemiştir."

HAKEMLERİ AYDAN MI GETİREYİM?

Federasyon Başkanı İbrahim Selet bölgecilik yaptığı yolundaki iddialar için, bu sözlerin iftiraların en çirkini ve en büyüğü olduğunu söyledi. İbrahim Selet, hakemler konusundaki şikayetleri de cevaplandırarak şöyle devam etti:

"Almanya'dan hakem getirdik ama onlar da hata yaptılar. Ne yapayım yani, hakemleri aydan mı getireyim? Şikayetlerden biri de Gençlik ve Spor Bakanlığı kupası maçını ertelememizle ilgili. Paramız olsaydı bu maçı oynatırdık. Ama paramız yok işte. Bu nedenle sözkonusu maçı ancak 3 Şubat 1981'de oynatabileceğiz. Hataları bilerek yaptık. Herkes suçu başkasına yükler, kendini savunur ama ben kendimi savunmuyorum. Suçu kabul ediyorum. Yaptıklarımıza mazeret aramıyorum, içinde bulunduğumuz durum tek kelime ile talihsizliktir. İdari yönden kusurluyuz. Ya düzeltirim, ya da giderim."

BIRINCI JÜBILESINDE 30 BIN LIRA ZARAR ETMIŞTI

Milli boksör Turan Yaprak pazar günü ikinci kez jübile yapacak

İSTANBUL

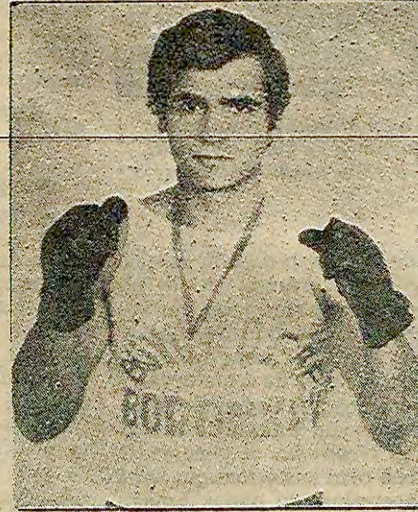
Üç ay önce 30 Martta yaptığı jübilesinden 30 bin lira zararlı çıkan Büyükdere Boronkaylı 81 kilo milli boksör Turan Yaprak, pazar günü ikinci kez jübile yapacak.

PLAJDA JÜBİLE

Hamiliğini Hilmi Coşkun ile Yılmaz Üzülmez'in yaptığı milli boksör Turan Yaprak, Maltepe Süreyya Plajında düzenlenecek ikinci jübilesinde, zamanında dünya şampiyonu Muhammed Ali'ye meydan okuyan eski Balkan Şampiyonu Erol Denizcier ile 6 rauntluk gösteri maçı yapacak. Turan Yaprak'ın jübilesine eski Türkiye Şampiyonu Cumali Timuçin ile Lütfü Kılıçer ve Aslan Kılıçer de katılacak.

MÜZEYYEN SENAR KONSER VERECEK

Turan Yaprak'ın pazar günü saat 16.00'da başlayacak jübilesinde minik boksörler ve kız boksörler gösteri maçı yapacaklar. Plajdaki jübilede ayrıca ünlü ses sanatkarı Müzeyyen Senar da bir konser verecek. Müzeyyen Senar'ın yanı sıra Selçuk Alagöz, Rana Alagöz ve Urfalı Babi de misafir sanatçılar arasında yer alıyor.

81 kilo milli boksör Turan Yaprak.

Spor dışı amaçla kullanılan tesisler, ani baskınla denetlenecek

İSTANBUL

Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürlüğüne bağlı bazı tesislerin gazino, kumarhane gibi spor dışı amaçlarla kullanılmasına son verilecek.

Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'dan konu ile ilgili bir talimat aldığını belirten İstanbul Bölge Müdürü Yusuf Şehirli, bu tür kulüpleri ani baskınlarla denetleyeceğini söyledi.

Bölge Müdürü Şehirli, ayrıca, tesisleri spor dışı faaliyetlerde kullananlarla mücadele sonucu ulaşabilmek için denetlemelerini kararlı bir şekilde sürdüreceğini ifade etti.

İZMİR ATATÜRK STADI VE YÜZME HAVUZUNDAKİ SKOR BORDLAR ÇALIŞMIYOR

İZMİR

İzmir'de 28 Eylül- 5 Ekim tarihleri arasında düzenlenecek 1. İslam Olimpiyatlarına az bir süre kalmasına rağmen Atatürk Stadı ile yüzme havuzundaki arızalı skorbordlar hâlâ tamir edilmedi.

Elektronik skorbordların çalışmaması halinde 25'e yakın ülkenin katılacağı İslam Olimpiyatlarında çeşitli branşlarda elde edilecek derecelerde yanlışlıklar olabileceğini belirten Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü yetkilileri, "Biz tamir ettirmek için elimizden geleni yapıyoruz" şeklinde konuştular.

Bölge Müdürlüğü yetkilileri, bir Macar firması tarafından imal edilen dev skorbordların tamirinin çok güç olduğunu belirterek, şöyle dediler:

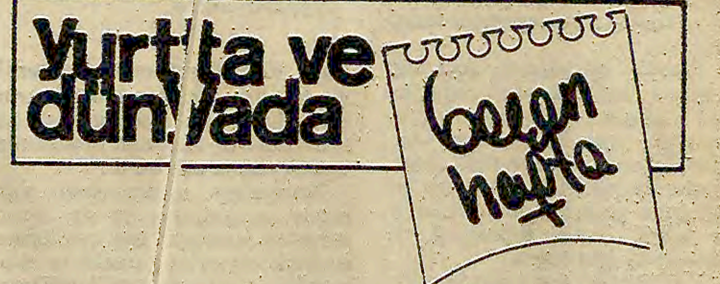
"İslam Oyunlarına kadar mutlaka tamir edilmesi gerekiyor. Ancak Macar firmasına tamir ettirmek büyük oranda döviz harcamasını gerektiriyor. Türkiye'de ise bu skorbordları tamir edecek tek bir kişi var ki o da yurtdışına gitmiş. Onun dönmesini bekliyoruz."

İstanbul Halter Takımı, «Merhum Halterciler Şampiyonası» için yarın Kahramanmaraş'a gidiyor

İSTANBUL

Halter Federasyonunun faaliyet programında yer alan "Merhum Halterciler Turnuvası"na katılacak İstanbul Halter Takımı yarın Kahramanmaraş'a gidiyor. Cumartesi ve pazar günleri Kahramanmaraş Kapalı Spor Salonunda yapılacak şampiyonaya katılacak İstanbul takımında şu halterciler bulunuyor:

52 kg.: Ömer Ünal, 56 Kg: Fevzi Özberk, İbrahim Geren, 60 Kg.: Ergun Oral, 67.5 Kg.: Alaaddin İnce, Mustafa Altay, 75 Kg.: Ömer Taş, Hilmi Meraki Rıza Nazlıgül, 82.5 Kg.: Ömer Öztürk, 90 Kg.: Salih Çakır, 100 Kg.: Cengiz Haydın...

REAL MADRİD BAŞKA BİR TAKIMA "TEŞVİK PRİMİ" TEKLİF ETTİĞİ İÇİN CEZALANDIRILDI

MADRİD

İspanya Futbol Federasyonu Disiplin Komitesi, önemli bir maçta takımlardan birine "teşvik primi" teklif eden ve bu parayı daha sonra ödeyen Real Madrid futbol takımını 2,6 milyon peseta (yaklaşık 3 milyon TL) para cezasına çarptırdı.

FUTBOL FEDERASYONUNUN 14 İŞÇİSİ BU AY DA MAAŞLARINI ALAMADILAR

ANKARA

Futbol Federasyonunda çalışan 14 işçi hazirandan sonra temmuz ayı maaşlarını da alamadılar.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Ahmet Koçyiğit'in mayıs ayında gönderdiği talimim nedeni ile maaşlarını alamayan 14 işçi çok mağdur durumda kaldıklarını belirterek, "Durumumuz ne olacaksa olsun. Ama yeter ki hakkımız olan maaşlar verilsin" şeklinde konuştular.

Çok güç şartlar altında yaşamlarını sürdürdüklerini ifade eden 14 işçi durumu Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'a da ileteceklerini ve sorunlarına çözüm bulunmasını isteyeceklerini söylediler.

SEYİSLER GREVE BAŞLAYINCA ATYARIŞLARI İPTAL EDİLDİ

İSTANBUL

İstanbul Veliefendi Hipodromundaki seyisler, DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikasının grev kararını uygulamaya başlayınca geçtiğimiz hafta yapılması gereken atyarışları iptal edildi.

Yetkililerden alınan bilgiye göre OLEYİS üyesi 87 seyisin daha önce alınan grev kararını uygulamaya başlaması üzerine, yarışların başlama saatine kadar süren görüşmeler de bir sonuç vermedi ve yarışlar ileri bir tarihe ertelendi.

HALTER HAKEM KURSU AÇILIYOR

İSTANBUL

İstanbul Bölgesi Halter Ajanlığı ağustos ayında halter hakem kursu açılacağını bildirdi.

Uluslararası halter hakemlerimizden Cahit Gür tarafından yönetilecek hakem kursu 25 Ağustosta başlayacak. Bölge Müdürlüğü toplantı salonundaki kurs iki hafta sürecek.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Prusya devletinden kalma küçük küçük hedeflere karşı, sürekli değişen ittifaklar içinde siyasi ve askeri mücadele dönemi geride kalıyordu.

Almanya artık emperyalist bir devlet olmuştu. Bütün hesaplar da buna göre yapılıyordu

İki Dünya Savaşında Alman Genel Kurmayı:

YÜKSELEN BİR EMPERYALİSTİN ASKERİ SİYASETİNİN ANATOMİSİ 1

Almanya her zaman gerek devlet politikalarını uygulamak, gerekse emperyalist ihtiyaçlarına cevap verecek bir savas makinesini işletecek bir beyne, Genelkurmaya sahip oldu

Birinci Dünya Savaşından çok önce Alman Genelkurmayı savaşın planlarını ve saldırı hedeflerini en ince ayrıntılarına kadar planlarken, buna uygun hızlı bir silahlanmaya da girişmişti. Yanda ilk dünya savaşının en korkunç silahlarından birisi olan Alman tankları.

Birinci Dünya Savaşından çok önce savaş planları hazırdı

ALMAN Genelkurmayının 1945'e kadarki tarihi (a) Fransız Devrimi savaşlarının son yıllarını, (b) Kutsal İttifak'ın baskısı altındaki restorasyon Avrupasında Prusya Krallığının emrinde geçen 1815-1848 istibdat dönemini, (c) Gene Prusya'nın emrinde Alman birliğinin kurulması için mücadeleyi, (d) Birinci Dünya Savaşına gidişi ve savaşın kendisini, (e) Versay Antlaşmasını ve Weimar Cumhuriyetini, (f) Hitler diktatörlüğünü kapsar. Bu aşamaların ilk ikisi feodalizm, üçüncüsü "Prusya yolu"ndan ilerleyen bir kapitalizm, dördüncü ve beşincisi ise emperyalizm temeli üzerinde yükselir.

Son yetmiş yılda dünyamız, çehresinde önemli değişiklikler yol açan iki büyük paylaşım savaşına tanık oldu. 20. yy.ın son çeyreği bir üçüncüsüne gebedir. Bu durum geçmiş tecrübelerin özellikle belli dönemlerde geriden gelip yükselişe geçen emperyalistlerin siyasi ve askeri politikalarıyla kuvvetli ve zayıf yanlarının ve onlara karşı direnme yöntemlerinin, şimdiye kadar yapıldığından daha derin bir şekilde incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

İşte Barry Leach'in German General Staff(Alman Genelkurmayı)* adlı kitabının eleştirilmesi işine bu düşünce ve niyetlerle yaklaştık. Tabii çalışmamız öncelikle İkinci Dünya Savaşına hazırlığı ve savaşın kendisini kapsayan 1933-1945 yılları üzerinde yoğunlaştı.

* Barry Leach, German General Staff(Ballantine Books Ağustos 1973).

Alman Genelkurmayının doğuşu ve inşası süreci

BU kadar farklı nitelikteki tarihsel uğraklardan geçen Alman Genelkurmayının söz konusu yaklaşık 135 yıllık yaşam süresinin tümüne damgasını vuran karakteristik, bu örgütün devamlılığı ve dolayısıyla devletin devamlılığına yaptığı katkıdır. Alman Genelkurmayı bu temel tarihsel işlevini yerine getirirken eğitim kalitesinde ve personel politikasında ödünsüzlük, korkunç çalışkanlık, sıkı disiplin, planlamada titizlik ve ayrıntılara özen unsurlarından oluşan kendine has bir çalışma tarzı geliştirmiş, kazandığı bütün başarılara(dayandığı gelişmiş kapitalist maddi temelin ötesinde) önemli ölçüde bu "milli stil" sayesinde ulaşmıştır.

Askeri ve toplumsal dönüşüm

ALMAN Genelkurmayının kuruluşu, Prusya Kraliyet ordusunun 1806'da Jena ve Auerstadt meydan savaşlarında Napolyon karşısında uğradığı büyük yenilgilerin hemen ardındaki yıllara rastlar.

Orduların çok büyüdüğü ve kolordulara, tümenlere vb. bölündüğü bir çağda, bu kalabalık alt birimlerin koordinasyonu askerlik sanatının bizzat muharebe alanındaki kumanda kadar hatta belki daha da önemli bir yönü haline geliyordu. Bu koordinasyon için ise hem merkezde hem de büyük alt birim karargahlarında özel kurmay heyetleri gerekliydi.

Nitekim Napolyon'un zaferlerinin çoğu böyle bir örgütlenme aracılığıyla birbirinden ayrı yürüyüş kollarının henüz dağınık düşman birliklerine karşı hızla hedefte toplanması sayesinde kazanılmıştı.

Prusya devletinin geçirdiği dağılma tehlikesi karşısında Askeri Yeniden Örgütlenme Komisyonunun başına getirilen Gerhard Johann Scharnhorst'a göre, "ordu ile milletin daha sıkı bir birliğinin yaratılması" için, sadece askeri değil, toplumsal reformlar da gerekliydi.

Devleti saldırıya karşı koruyabilecek bir ordunun yaratılması, serfliğin ilgasına ve ulusal coşku ve görev anlayışının canlandırılmasına bağlıydı.

Bu anlayışa uygun olarak, zorunlu askerlik yasası kabul edildi ve eski Prusya aristokrasisinin şiddetli muhalefetine karşın bu zümrenin tekelinde olagelmiş subaylık mevkileri ilk defa belli bir eğitim kıstasına bağlı olarak orta sınıflara da açıldı. Milli direnme, demokrasiyi gerek[illegible]iyordu. Bir Genelkurmay örgütünün önemine ilişkin acı derslerin kabulü de bu genel çerçeve içinde yer aldı.

1810'da Berlin'de Kriegsakademie(Harp Akademisi) açıldı ve seçilmiş subaylar taktik, strateji, askeri teknoloji, haritacılık, coğrafya, yabancı dil ve yönetim bilgisi konularında özel eğitim görmeye başladılar. En başarılı öğrenciler buradan Genelkurmaya tayin ediliyordu.

«Kesin sonuçlu imha savaşı»

SCHARNHORST'un 1813'te ölmesinden sonra sırayla Genelkurmay Başkanlığı yapan August Wilhelm Gneisenau ile Karl Von Clausewitz, askerlik bilimine çok önemli katkılarda bulundular. Gneisenau, savaşın esas hedefini düşman ordusunun imhası olarak belirledi.

Prusya'nın uzun süreli yıpratma savaşlarına ya da derinlemesine stratejik geri çekilişlere elverişli olmayan arazisi ve ekonomisi, Alman askeri teorisyenlerinin "kesin sonuçlu imha savaşı" ilkesine diğer ülkelerdeki meslekdaşlarından daha çabuk ulaşmalarını ve bunu milli bir taktik özellik haline getirmelerini sağladı.

Clausewitz ise Hegel'in diyalektik felsefesinden olduğu kadar Prusya Krallığının yücelten devlet görünüşünden de etkilenerek kaleme aldığı Savaş Üzerine adlı ünlü eserinde, devlet korumasız Varolamayacağından ordunun bekasının herşeye öncelik taşıdığını, öte yandan savaşın "siyasetin başka araçlarla devamı" olduğunu ortaya koydu.

Sedan'da sınanan strateji

ALMAN Genelkurmayının Gneisenau ve Clausewitz dönemlerinde kaydettiği gelişmeler (kurmay subayların ordu içindeki yetki ve insiyatiflerinin arttırılması, kurmay görevlerinin sistemleştirilmesi, kurmay subaylarının sahra gezilerinde ve yıllık manevralarda sınanması, vb.), bu örgütün 1860'larda Avusturya'ya karşı Prusya'nın önderliğinde Alman birliğinin gerçekleştirilmesi uğrunda etkili bir şekilde savaşmasını mümkün kıldı. 1857'de Genelkurmay Başkanı olan Moltke, Prusya ordusunu 1866'da Sadova'da Avusturya'ya karşı ve 1870'te Sedan'da III.Napolyon'a karşı hızla hedefte toplayarak Gneisenau ve Clausewitz in ideali olan kesin sonuçlu imha muhaberesinin iki parlak örneğini peş peşe ortaya koydu.

1857'de Alman Genelkurmay Başkanı olan Moltke "kesin sonuçlu imha savaşını" ilk kez Sadova'da Avusturya'ya karşı uyguladı. Aynı taktik 1870'de Sedan'da Fransa'ya karşı kesin bir başarıyla uygulanıyordu.

Emperyalizm çağında burjuva devletlerinde militarizm

1866 ve 1870 mücadeleleri, sınırlı siyasi hedefler uğrundaki savaşlardı. Bu çarpışmalarda, Avusturya'nın ya da Fransa'nın kesinlikle yıkılması ve uluslararası kuvvet ilişkilerinin toptan alt üst edilmesi amaçlanmıyordu. Moltke'nin askeri stratejisi ve taktikleri, Bismarck'ın dikkatli ve ihtiyatlı diplomasisinin uzantısını oluşturuyordu.

1880'lerden itibaren ise Alman Genelkurmay Başkanlığı, Rusya'ya ya da Fransa'ya karşı bir "caydırma savaşı"nı savunmaya başladı. Böyle bir savaşın eskiden alışıldığı türden kısıtlı, somut bir diplomatik hedefi yoktu. Amaç doğrudan doğruya bu ülkelerin genel siyasi-askeri gücünün yok edilmesi, Almanya'ya karşı savaşamaz getirilmesi, bütünüyle saf dışı bırakılması olacaktı.

II. Wilhelm'in tahta geçmesinden bir süre sonra Şansölyelikten çekilen Bismarc, yeni eğilimi endişeyle izliyor ve anlayamıyordu. Kendisi, herhangi bir ülkeyi Almanya'nın değişmez ve mukadder düşmanı saymaksızın daima küçük küçük hedefler için habire değişen ittifaklar kombinezonları içinde, kah o yana, kah bu yana karşı siyasi ve askeri mücadele vermeye alışmıştı. Bir-iki ülkenin Alman imparatorluğunun mutlaka savaşacağı uzlaşılmaz düşmanlar addedilmesi ve onları topyekün yıkmaya yönelik uzun vadeli savaş planlarının somut bir buhran gelip çatmadan çok çok önce nihai şekliyle sabitleştirilmesi de ne demek oluyordu?

Bismarck'ın Şansölyeliği döneminin askeri ve siyasi politikalarıyla II.Wilhelm döneminin askeri ve siyasi politikaları arasındaki bu farkın temelinde, emperyalizm olgusu yatıyordu. Kapitalizmin tekelci aşamaya ulaşması, beş-altı büyük devlet arasındaki paylaşım ve yeniden paylaşım mücadelesini keskinleştirdiği gibi, bu mücadelenin taraflarını bloklaştırmak eğilimini de doğuruyordu.

Nispeten eski emperyalistler olan ve çok geniş sömürgeleri ellerinde bulunduran İngiltere ile Fransa'nın bir yanda, nispeten yeni bir emperyalist olan ve eriştiği güç düzeyiyle bağdaşmayacak kadar dar sömürge alanlarıyla yetinemeyen Almanya'nın ise diğer yanda yer alacakları daha 1890'ların başlarında açıklığa kavuşmuştu.

Avrupa'daki gelişme ve saflaşma

SAFLARIN erken berraklaşmasında, serbest rekabetçi kapitalizm döneminin nispeten daha değişken meta ihracı ilişkilerinin yerini daha kalıcı ve sık dokunmuş bir sermaye ihracı ilişkileri ağının alması da önemli bir rol oynuyordu. Özellikle Fransa'dan büyük miktarlarda sermaye ithal eden Çarlık Rusyası muhtemelen İngiltere ve Fransa'nın, Orta Avrupa'da Almanya ile çok kuvvetli bağları olan Avusturya-Macaristan ise Kayzer Wilhelm'in yanında savaşacaklardı. Geriye yüzer-gezer vaziyette bir tek İtalya kalıyordu.

Taraflar bu çerçeve içinde savaşmanın ideolojisini daha 19. yy.ın sonlarında oluşturmaya koyulmuşlardı. 1891 yılında Berlin'de kurulan Pangermanistler Birliği'nin mensuplarından Ernst Hasse, 1905'te yayınlanan Weltpolitik(Dünya Politikası) adlı kitabında, yayılmayı "sağlam ve canlı bir mekanizmanın gelişmesi için zorunlu bir aşama" olarak değerlendiriyor, bu yayılmanın "üstün ırkların yararına ve yaşama yeteneği olmayan aşağı ırkların zararına" gerçekleşebileceğini iddia ediyordu.

Alman profesyonel askerleri ise Almanya'nın 1907'den itibaren yüzyüze geldiği İngiliz-Fransız-Rus baskısından kurtulma yolunun savaştan geçtiğini belirtiyorlardı. Örneğin Alman savaş tarihçisi General Von Bernhardi 1910'da yayınlanan Almanya ve Gelecek Savaş adlı kitabında savaşı "uluslar için biyolojik bir zorunluluk" olarak değerlendiriyordu. Kitabın üç bölümünden birincisinin başlığı "Savaş Yapmak Hakkı", ikincisininki "Savaş Yapmak Görevi", üçüncüsününki ise "Dünya Egemenliği ya da Yokoluş"tu.

Hedeflerin belirlenmesi, silahlanmayla birlikte yürüdü

TARAFLARIN, hedeflerin ve ideolojilerin bu önceden belirlenişi, 19. yy.ın sonlarından itibaren Avrupa'da silahlanmanın olağanüstü boyutlara ulaşmasıyla el ele yürüdü. 1892 Fransız-Rus anlaşması üzerine Almanya derhal ordusunu genişletme kararı aldı ve 1898 ile 1900 yıllarında donanma yasaları çıkarttı.

İngiltere 1904 yılında donanmasını baştan düzenlemeye koydu ve "drednot" adı verilen yeni tip zırhlıların yapımına girişti. İngilizler Kiel Kanalı yeterince derin olmadığı için Almanların bu gemilerden üretemeyeceklerini düşünüyorlardı. Kısa zamanda yanıldıklarını anladılar.

Kiel Kanalını alelacele derinleştiren Almanya 1906 ve 1907 tarihli iki yeni yasayla 1911'e kadar yılda dört, 1912'den 1917 ye kadar da yılda iki dretnot yapılmasını kararlaştırdı. İngiltere 1908 yılında kara ordularını ve yedeklerini yeniden örgütlerken Almanya da Temmuz 1913 tarihli Askerlik Yasası ile hem ordu mevcudunu artırmayı, hem de savaş gereçlerini yenilemeyi programladı. Hemen ardından, Fransa da benzeri bir yasayı uygulamaya koydu. 1913 sonlarında Rusya ordusunu yeniden kurmayı amaçlayan büyük bir hamle başlattı. Onu Avusturya-Macaristan izledi.

(DEVAMI VAR)

II.Wilhelm dönemi Almanya'nın askeri planda da emperyalizmin ihtiyaçlarına uygun savaş planlarının geliştirildiği dönem oldu.

21.30

Ramazan Özel Eğlence Programı

RAMAZAN GELİNİ

Programın sunucusu Nejat Uygur

Nejat Uygur yapacağı paradilerle hem gecenin güldürü unsurunu oluşturacak, hem de programın sunuculuğunu yapacak. Sadık Şendil'in yazdığı Ahmet Evintan, Aysel Gürel, Bedia Ener Tulu Çizgen, Mine Baysan'ın rol aldığı Ramazan Gelini adlı oyunun 1. bölümünde 1900 yılı başlarında İstanbul'da bir konakta yaşayan ailenin başından geçen ilginç bir olay vardır. Fransa'da öğrenim görmekte olan evin oğlu Ramazanda evine döner. Beraberinde ailesine görücü getirdiği bir Fransız kız vardır.

Ramazan Gelini oyunundan bir sahne

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

19.07

Vikingler

TESTERE BALIKLARININ HÜCUMU

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 14. bölümünde Vikingler köylerinde sakin sakin yaşamaktadırlar. Deniz altından gemilerinin testere balıklarının hücumuna uğradığını gemileri battıktan sonra anlarlar. Akıllı Viki buna da bir çare bulacak ve gemileri kurtaracaktır.

Televizyonda Ortaçağ anlayışı

Elimizde üç aylık televizyon programı var. Ramazan süresince bale programlarının kaldırıldığını yazıyor. Neden kaldırılmıştır, lütfen açıklasınlar TV yöneticileri? Elimizde güzel bale programları yoktur derlerse kimseyi inandıramazlar. Hele de İstanbul Festivali sürer, birbirinden güzel gösteriler birbirini izlerken. Zaman darlığından derlerse de inandırıcı olamazlar, Charlie'nin melekleri sürerken. Nedendir?

Nedeni bizce açık. 20 yüzyılın aygıtı bugün Türkiye'de 'ortaçağ anlayışıyla yönetilmek istenmektedir. TV yöneticileri bale izlediklerinde sanat değil, kısa elbiseler görmektedirler. Baleyi yarı çıplak olarak dansetmek olarak görmekte ve Ramazanın "adabına" uygun düşmeyeceğini sanmaktadırlar. Peki diyeceksiniz Ramazan özel eğlence programlarındaki bazı şarkıcıların giysilerine, showlarına ne demeli? Efendim Ortaçağda Müslümanlığa aykırıdır diye resim yapmak da yasaklanıp tepside kadın oynatılmadı mı?

Televizyonda bugün

19.00 HABERLER

19.07 VIKINGLER

Başlarına gelmedik kalmayan Vikinglerin bu kez gemileri testere balıklarının hücumuna uğrayacak

19.27 OLİMPİYAT ALTINLARI

Dizinin bugün yayınlanacak son bölümünde 1980 Moskova Olimpiyatlarına Moskova'nın nasıl hazırlandığı gösterilecek.

19.52 İFTARA DOĞRU

Hafız Mehmet Ali Sarı'nın Kuranı Kerimden ankebut süresini okumasıyla açılan program iftar duası ile son bulacak.

20.30 HABERLER

21.20 HABER PROGRAM

"Yarım Yüzyıldan Çizgiler" adlı bu programda "Irak Eller Yakın Oldu" adıyla Türkiye'de uçak sanayinin gelişimi konu ediliyor.

21.30 GECEMİZ

Ramazan özel eğlence programı

22.35 CHARLIE'NIN MELEKLERI

23.20 HABERLER